

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Sendt pr. e-mail: ens@ens.dk og szp@ens.dk

Dok. ansvarlig: CDW
Sekretær: EDR
Sagsnr: s2017-878
Doknr: d2017-18786-46.0
15. december 2017

Høringssvar til udkast til forslag om ændring af elforsyningsloven

Dansk Energi takker for muligheden for at afgive kommentarer til udkastet til lovforslag om ændring af elforsyningsloven m.fl. – vedrørende forsyningssikkerhed, måling af kunder tilsluttet transmissionsnettet mm.

Lovforslaget sætter en tydelig retning for, at driften af elsystemet fremover skal ske ud fra markedsbaserede principper, mens tvangskørsler alene kan forekomme i kritiske nødstilfælde. Dansk Energi støtter den udvikling, idet vi mener, at det er grundstenen i et liberaliseret elmarked, og fordi udviklingen ligger i tråd med EU-lovgivningen. Vi ser positivt på, at myndighedernes ansvar for forsyningssikkerhed tydeliggøres, samt at der etableres et fastsat niveau af elforsyningssikkerhed.

Med lovforslaget placeres måleransvaret for elforbrugere tilsluttet til transmissionsnettet utvetydigt hos netselskaberne. Dansk Energi støtter denne præcisering af loven, så der ikke længere vil herske tvivl om, at måleransvaret for alle elforbrugere er placeret hos netselskaberne, uanset på hvilket spændingsniveau elforbrugere er tilsluttet. Lovforslaget kan imidlertid forstås sådan, at der lægges op til en adskillelse af forbrugs- og produktionsmålinger fx på kraftværker. Det er ikke hensigtsmæssigt, og derfor imødeser Dansk Energi bl.a. en præcisering heraf. Dansk Energi foreslår, at det præciseres, at ansvaret for al måling af forbrug, produktion og udveksling, der indgår i engros- eller detailmarkedsafregning i elmarkedet, samt elmålinger til driftsformål i distributionsnettet entydigt placeres hos netselskaberne. Dermed vil der ikke igen kunne opstå tvivl om rolle- og ansvarsfordelingen på dette punkt samtidigt med, at netselskaberne kan realisere synergier ved, at måleropgaven i hele elsystemet er samlet hos dem.

Nedenfor følger Dansk Energis mere detaljerede kommentarer til en række af emnerne. Kommentarerne er inddelt i følgerne overordnede emner:

1. Rammer for elforsyningssikkerheden, herunder kommentarer om ansvar og målsætning for elforsyningssikkerhed, krav til markedsudsættelse, etablering af lige konkurrencevilkår mellem offentlige og private leverandører, minimering af tvangsindgreb i private virksomheders frie driftsbeslutninger samt kompensationsbestemmelser.
2. Måling af elforbrugere tilsluttet transmissionsnettet.

3. Samkøring af oplysninger om realiserede energibesparelser.
4. Markedsmæssige vilkår i aftaler om energibesparelser.

1. Rammer for elforsyningssikkerheden

Ny definition af elforsyningssikkerhed – § 5

Dansk Energi støtter den foreslåede definition af elforsyningssikkerhed. Definitionen har været genstand for diskussion i både Elreguleringsudvalget og i Energistyrelsens projekt 'Konsensusanalysen', hvor Dansk Energi har været involveret begge steder. Derfor støtter vi også, at definitionen skrives ind i lovgivningen.

Præcisering af ministerens ansvar – § 27, stk. 1

Dansk Energi bifalder, at loven tydeliggør, at det er ministeren, der har det overordnede ansvar for elforsyningssikkerheden, og at loven præciserer, at Energinets rolle vedrører opretholdelsen af den tekniske kvalitet og balance.

Vi støtter en klar opdeling i myndighedernes roller og ansvar, samt at ministeren fører sektortilsyn med Energinets varetagelse af deres opgaver. Vi forventer ikke, at denne ændring får betydning for snitfladen mellem Energinet og elnetselskaberne, hvilket bør præciseres.

Præcisering af Energinets rolle – § 27, stk. 2

Dansk Energi er enig i lovtekstens præciseringen af, at Energinets ansvar er at opretholde *det fastsatte niveau* for elforsyningssikkerhed, som bestemt af ministeren.

Energinets ansvar kan alene være overordnet, da ansvaret for nettilstrækkelighed i distributionsnettet og evnen til at klare pludselige forstyrrelser i distributionsnettet fortsat må ligge hos elnetselskaberne med Energitilsynet som tilsynsførende myndighed. Dette kan med fordel præciseres.

Fastsættelse af niveau af elforsyningssikkerhed – § 27, stk. 3

Dansk Energi er enig i, at ministeren fastsætter niveauet for elforsyningssikkerhed. Dansk Energi anbefaler, at branchen – både elproducenter og elnetselskaber – inddrages i arbejdet med at udarbejde målsætninger for elforsyningssikkerheden og vurdering af de kriterier, der lægges til grund.

For at sikre størst mulig ansvarlighed bør loven sikre, at det fastsatte mål for elforsyningssikkerhed deles op i delmål for elforsyningssikkerhed om effektilstrækkelighed, transmissionsniveau og distributionsniveau. Vi mener desuden, at systemsikkerhed, herunder evnen til at klare driftsforstyrrelser og evnen til at klare pludselige udfald, er en delmængde af elforsyningssikkerhed.¹

Opdeling i individuelle delmål er nødvendig for at placere et tydeligt ansvar hos de enkelte organisationer, der 'ejer' opgaven, og som kan påvirke den. Eksempelvis er Energinet kun ansvarlig for elforsyningssikkerheden i transmissionsnettet (>100 kV) og for effektilstrække-

¹ Denne opdeling fremgår også i Energistyrelsens rapport "Elforsyningssikkerhed i Danmark" fra juli 2015.

lighed, mens distributionsselskaberne er ansvarlige for elforsynings sikkerheden på distributionsniveau (< 100 kV). Ved at følge udviklingen i de enkelte delelementer er det også muligt at identificere, hvor der er god performance, og hvor der bør ske forbedringer. Med opdelte målsætninger undgås også, at dårlig performance ét sted blot bliver til et 'fælles' problem. God performance for DSO'erne på distributionsniveau bør ikke kunne 'ædes op' af dårligere leveringskvalitet fra TSO'en på transmissionsniveau.

Krav om markedsbaseret indkøb – § 27, stk. 4

Det er positivt, at loven direkte beskriver, at Energinet er forpligtet til at anvende markedsbaserede løsninger til at fremskaffe alle de nødvendige ydelser og reserver til at sikre elforsynings sikkerheden.

De danske el-aktører mener, at kravet om, at der etableres et markedsbaseret indkøb, er afgørende for at skabe et elmarked, der understøtter innovation i nye teknologier, sikrer investeringer i nødvendigt omfang i de rette ydelser samt skaber transparens om behovet for de enkelte ydelser.

Vi noterer os, at denne formulering allerede er at finde i den gældende elforsyningslov i § 28, stk. 2, pkt. 16. Det er vigtigt for aktørerne, at den nye reference i § 27, stk. 4 opnår den ønskede effekt, nemlig at sikre at Energinet etablerer markedspladser for samtlige ydelser, som elsystemet kræver, og samtidig gør det klart, at tvang og tvangslignende tiltag (afhjælpende foranstaltninger) er en absolut undtagelse. I den forbindelse bør det præciseres, at SOGL-artikel 23, stk. 4 beskriver, at Energinet kun kan instruere producenterne i tilfælde, hvor systemtilstanden ikke er "normal" eller i "alarm". Når systemtilstanden derimod er "normal" eller i "alarm", skal afhjælpende tiltag jf. art. 23, stk. 3 ske i samarbejde (dvs. frivilligt) med producenter, hvilket må tolkes således, at ydelser skal leveres i overensstemmelse med de indkøbsaftaler, som Energinet har indgået via deres markeder, og som de har pligt til at designe til indkøb af de ydelser, de har behov for.

Kravet om at bruge markedsbaserede metoder kan i lovteksten med fordel gøres bredere end blot at gælde for Energinet, da det bør gælde for alle myndigheder, som gør krav i elsektoren. Det skal være klart, at alle ydelser omfattes af kravet til markedsføring, og at alle ydelser skal vederlægges af Energinet. Endvidere bør det også præciseres, hvorledes denne markedsudsættelse skal forgå, herunder særligt med fokus på hastigheden af markedsudsættelsen set i det lys, at SOGL'en allerede er trådt i kraft, hvorfor Energinet siden den 17. september 2017 har været underlagt kravet om markedsudsættelse, jf. art. 4, og de dermed de facto pt. er non-compliant. Denne observation giver endvidere behov for en præcisering af, hvorledes betalingen for ydelser som fx reaktiv effekt og spændingsregulering bør foretages frem til, at Energinet har fået designet et effektivt marked.

For at undgå eventuel forvirring senere hen, kan man overveje, om loven bør indeholde principper for hvornår, der er tale om monopol lignende situationer, således at Energinet kan følge nogle fastlagte principper at vurdere ud fra.

Reguleret prissætning: I loven fremgår det, at aktørernes ydelser i monopolsituationer bør afregnes til en reguleret pris. I bemærkningerne står der yderligere, at den regulerede pris skal emulere den markedspris, som man ville have fået, hvis der var flere leverandører.

Dansk Energi er enig i, at det er nødvendigt at skabe et prissignal, der understøtter investeringer/business cases i disse situationer også.

Den regulerede pris bør udformes på en sådan måde, at den fremmer et sundt investeringsklima for nye leverandører, og dermed fremmer konkurrencen. Det kræver dog, at der skabes en tillid til prisdannelsen i markedet. Derfor bør den regulerede prissætning – i de tilfælde hvor den måtte finde anvendelse – ske efter nogle principper, der sikrer indregning af de fulde omkostninger, forretningskrav, renter, risiko, afskrivningsperioder, som gælder for en kommerciel leverandør. Ellers er risikoen, at prissignalet ikke i realiteten sikrer de fornødne investeringer.

Det virker også naturligt, hvis den regulerede pris fastsættes på en måde, så den er i samklang med det historiske priseniveau fra de tilfælde, hvor en markedsbaseret pris er registreret – det er jo netop den pris, som forsøges emuleret.

Vi mener, det er væsentligt, at loven skal understøtte, at virksomhedernes incitamenter spiller sammen med markedet. Derfor bør den regulerede pris udformes på en sådan måde, at man ikke straffer den virksomhed, som netop byder ind i markedet og er klar til at deltage i konkurrencen. Derfor bør den regulerede pris som minimum være lig med den Cost+ kompensation, som aktøren kunne have fået, hvis han var blevet tvangskøbt. Det er også sådan, vi tolker sætningen '... at betalingen dog ikke kan være lavere end de påviselige omkostninger ved at levere ydelsen' jf. bemærkningerne til pkt. 22 (s. 77), eftersom Cost+ er baseret på virksomhedernes omkostninger. Alligevel mener Dansk Energi, at begrebet Cost+ bør indgå direkte i bemærkningerne om udformning af minimumsniveau for den regulerede pris.

Håndtering af Energinets konkurrenceudsatte leverancer: Dansk Energi mener, at lovforslaget bør regulere, hvordan Energinet som offentlig myndighed må deltage i konkurrence med private virksomheder.

Energinet ejer og driver i dag en række synkronkompensatorer og andre typer af anlæg, som leverer en række 'systembærende egenskaber'. Dansk Energi mener, at Energinet ikke bør fungere som leverandør af ydelser, som kunne være leveret af private aktører. Vi ser det som offentligt opgavetyveri.

Såfremt Energinet alligevel leverer konkurrenceudsatte ydelser, bør Energinets leverancer/anlæg prissættes konkurrenceneutralt – dvs. som var de ejet af en kommerciel aktør og med indregning af alle variable omkostninger, faste omkostninger, afskrivninger, forretningskrav, koncernbidrag. Dette princip er anbefalet af OECD og Konkurrencerådet.² Det bør indskrives i loven, at offentlig produktion ikke har en konkurrencemæssig fordel i forhold til kommercielle aktører. Konkret skriver OECD's følgende om konkurrencen mellem offentlige og private leverandører:

² OECD (2012), 'Competitive Neutrality. Maintaining a level playing field between public and private business', <http://www.oecd.org/daf/ca/corporategovernanceofstate-ownedenterprises/50302961.pdf>

Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen (maj 2016), 'Offentlige aktiviteter på kommercielle markeder', <https://www.kfst.dk/media/47314/20160526-of-aktiviteter-paa-kommercielle-markeder.pdf>

- *"Identifying the costs of any given function and developing appropriate cost allocation mechanisms promote transparency and disclosure. High standards of transparency and disclosure around state-owned entities" cost structures ensure that compensation provided for fulfilling public service obligations is not used as conduit to crosssubsidise commercial activities; and a method by which to ensure goods and services are priced to fully reflect costs. This also means clearly identifying shared costs and attributing liabilities, such as pension liabilities."*

Dette peger på, at Energinet skal indregne deres fulde omkostninger i den pris, som synkronkompensatorerne stiller i markedet, herunder faste omkostninger, afskrivninger, koncernbidrag, husleje. Uden fuld indregning sker der en krydssubsidiering fra monopolaktiviteterne til de konkurrenceudsatte aktiviteter, og den offentlige aktør får en uretmæssig fordel i konkurrencen.

- *"Government business activities operating in a commercial and competitive environment should earn rates of return (ROR) like comparable businesses. Setting appropriate RORs for each separate line of commercial activity is an important factor to safeguard against distorting cross-subsidisation practices and to ensure that private sector competitors cannot be undercut. Methodologies to calculate ROR targets and measure performance vary. Some jurisdictions have identified practices based on reasonable profits and the return on the cost of capital/equity. Among those examples, profits are expected over a "reasonable period of time", which some have identified as five years."*

Dette peger på, at Energinet skal indregne en forrentning i prissætningen på de af deres aktiver, som deltager i konkurrenceudsatte markeder. Det er nødvendigt for at undgå, at kommercielle aktører ikke bliver uretmæssigt underbudt i konkurrencen, selvom de kan levere ydelsen mere effektivt, fordi offentlige aktører ikke skal præstere en forrentning.

- *"To support competitive neutrality, procurement policies and procedures should be competitive, non-discriminatory and safeguarded by appropriate standards of transparency. Most national policies support principles that ensure competitive, non-discriminatory and transparency procurement. In order to fulfil these criteria, some economies discourage the participation of the state sector in the public procurement processes. In others, public participation is allowable under specific rules governing managed competitions. These rules also concern in-house procurement. In general, bids should be compared on a like-for-like basis, and differences between bidders should be reflected and taken into account."*

Dansk Energi oplever i dag, at Energinet indkøbspraksis for systembærende egenskaber er præget af diskriminerede adfærd. Det skyldes, at Energinet giver egne anlæg forrang i konkurrencen og først gør indkøb i det kommercielle marked, hvis man ikke kan dække det fulde behov selv.

Eksempel: I det nu tidligere marked for sommer-indkøb af systembærende egenskaber gav Energinet egne anlæg, såsom synkronkompensatorer, forrang i konkurrencen. Størrelsen af det indkøb, der skete blandt aktørerne, var alene det, som Energinet ikke kunne dække via

deres egne anlæg. Det er en urimelig forskelsbehandling i markedet af anlæg, der leverer samme ydelse. At man har valgt at stoppe med at gøre indkøb i markedet, men fortsat vælger egne anlæg frem for at gøre indkøb, ser vi fortsat som diskriminerende adfærd.

Dansk Energi mener også, at denne type adfærd strider mod elmarkedsdirektivets art. 40 f, hvor det anføres: *'Each transmission system operator shall be responsible for.... ensuring non-discrimination as between system users or classes of system users, particularly in favour of its related undertakings;'*

Elforsyningslovens § 28 b, stk. 2 giver ministeren hjemmel til at fastsætte de nærmere rammer for denne overvågning af diskriminerede adfærd i Energinet.

For at sikre konkurrenceneutralitet i Energinets prissætning bør de anlæg, som Energinet nu måtte eje, placeres i et datterselskab. Inspiration kan hentes i Energinets eksisterende håndtering af gaslagre i undergrunden. Det vil bedre kunne sikre fuld indregning af alle omkostninger, som vedrører leverancen af ydelsen, transparens om prissætningen og fjerne eventuel tvivl om, hvorvidt prissætningen sker på et fair og neutralt grundlag.

Klage- og høringsadgang

SOGL-artikel 6, stk. 10 bestemmer, at enhver part kan klage over en TSO's forpligtelser eller afgørelser iht. forordningen og indbringe disse for den regulerende myndighed, dvs. Energitilsynet. Det bør præciseres, at denne klageadgang, som SOGL'en foreskriver, ikke begrænses i forhold til de danske aktører som følge af de danske almindelige forvaltningsretlige regler om partsbegrebet (relateret til kravet om *individuel berørt*). Dette er særligt relevant i forhold til forpligtelser, der fastsættes i vilkår, betingelser og metoder, der udstedes af TSO'en (Energinet). Problemet omkring begrænsninger i aktørernes klageadgang er tilsvarende relevant fsv. angår generelle forskrifter og metoder, som Energinet udsteder iht. elforsyningsloven eller andre forordninger, og som berører aktørerne.

Ovenstående problemstilling, relateret til partsbegrebet iht. almindelige forvaltningsretlige regler, har endvidere betydning i forhold til aktørernes ret til høring, jf. herved SOGL-artikel 11. Også her bør det præciseres, at høringsretten ikke begrænses af dansk forvaltningsret.

Energinets rolle med at overvåge og udarbejde redegørelse for elforsyningssikkerheden – § 27 a

Dansk Energi støtter den del af lovforslaget, der omhandler at gøre det lovpligtigt for Energinet at udarbejde en offentlig redegørelse om elforsyningssikkerheden. Loven stiller også krav til, at Energinet gør anbefalinger til niveau af elforsyningssikkerhed.

I lovbemærkningerne fremgår det, at ministerens beslutning om niveau af elforsyningssikkerhed sker under hensyntagen til omkostningerne forbundet hermed. Dansk Energi mener, at det er naturligt, at man vurderer omkostningerne, men at man ligeledes vurderer gevinsterne ved et givent valg af elforsyningssikkerhed. Lovgivningen kan med fordel også tydeliggøre, at vurderingen af omkostninger og gevinster også bør vurderes i et langsigtet perspektiv.

Dansk Energi mener, at anbefalinger om tiltag i forbindelse med elforsyningssikkerhed bør ske ud fra klare kriterier med en høj grad af transparens, der sikrer en balanceret vurdering af alle mulige tiltag.

Dansk Energi foreslår derfor, at en uvildig instans foretager et kvalitetstjek af Energinets anbefalinger. Derved sikres, at beregningerne er objektive, og ministerens beslutning hviler på et objektivt grundlag.

Om fejl- og afbrudsstatistikkerne – § 27 a, stk. 2

Dansk Energi og elnetselskaberne har gennem den frivillige branchestatistik, ELFAS, Elseskabernes Fejl- og Afbrudsstatistik, ført en fejl- og afbrudsstatistik i snart 50 år. Energinet har været en del af ELFAS-statistikken siden statistikken startede i 1968. Dansk Energi finder det vigtigt, at lovforslaget tænkes ind i den historiske kontekst af ELFAS-statistiksamrådet.

Dansk Energi deltager gerne i et udviklingsarbejde om ELFAS-statistikken. Vi anbefaler dog, at opgaven med årligt at udarbejde fejl- og afbrudsstatistikker videreføres i regi af Dansk Energi. Ansvar for, at opgaven løses på betryggende vis, kan fortsat placeres hos Energinet, som foreslået i § 27 a, stk. 2.

Dansk Energi finder det vigtigt, at Energistyrelsen nøje overvejer hvilke data og typer af statistikker, som er nødvendige for, at Energinet på betryggende vis kan overvåge elforsynings-sikkerheden i Danmark.

I Dansk Energis optik er der stor forskel på hhv. en *fejlstatistik* og en *afbrudsstatistik*. Trods at Dansk Energi gennem årene har ført en *kombineret* fejl- og afbrudsstatistik – hvilket der er en naturlig forklaring på – er der store forskelle på de to typer af statistik.

Dansk Energi indgår gerne i en nærmere dialog herom.

Energienets mulighed for at hente oplysninger hos brugerne af nettet – § 27 a, stk. 3

Lovteksten bør præcisere således, at Energinet i varetagelsen af sine forpligtelser alene kan indhente de oplysninger hos brugerne af nettet, der er nødvendige og direkte relateret til elproduktion. Vi finder, at den foreslåede lovtekst giver en for bred hjemmel til, at Energinet kan indhente oplysninger hos brugerne, også uden for TSO'ens direkte ansvarsområde.

Eksempel: Kraftværkernes varmeproduktionsbehov eller varmestand i deres akkumulator-tanke bør ikke kunne kræves udleveret. Dansk Energi foreslår følgende formulering af § 27 a, stk. 3: Energinet kan til varetagelse af sine forpligtelser efter stk. 1 indhente oplysninger hos brugerne af nettet, *såfremt en direkte relevans for elsystemets drift kan påvises*.

Vi forstår, at Energinet skal begrunde deres informationskrav. Dansk Energi er i tvivl om hvilken instans, der har kompetence til at vurdere, om et informationsønske fra Energinet er rimeligt begrundet eller ej.

Dansk Energi bemærker, at Energistyrelsen vurderer, at lovforslagets element om opgørelse af elforsynings-sikkerhed *ikke* medfører ekstra omkostninger for elproducenter såvel som elnetselskaber. Dansk Energi stiller sig tvivlende over for dette. Vores tvivl baseres på, at det stadig er meget uklart hvilke nøgletal, hvilken detaljeringsgrad og hvilke baggrundsdata, der er nødvendige for, at Energinet kan opgøre og overvåge elforsynings-sikkerheden. Det kan således vise sig nødvendigt med revision af begreber og retningslinjer, tilpasning af it-systemer mv. Dette bør fremgå af det sammenfattende skema over konsekvenser.

Overlap mellem lovforslaget og Energitilsynets benchmark af kvalitet i leveringen

Dansk Energi ser med lovforslaget et ikke-uvæsentligt overlap med Energitilsynets historiske og fremtidige benchmark af elnetselskabernes kvalitet i leveringen.

Energitilsynet har således til dato haft til opgave at overvåge og give incitament til, at elforsyningssikkerhed i elnetselskabernes distributionsnet opretholdes, baseret på et af Energitilsynet fastlagt niveau (tærskelværdi) for tilfredsstillende kvalitet i leveringen. Energitilsynet har primært haft fokus på indsamling af nøgletal (afbrudshyppigheder og -varigheder) for forbrugere på slutkundeniveau. Energitilsynet har dog også haft indsamlet nøgletal (afbrudshyppigheder og -varigheder) for decentrale elproducenter tilsluttet på distributionsniveau (<100 kV), uden at disse nøgletal dog har indgået i Energitilsynets benchmark af kvalitet i leveringen.

I forhold til lovforslaget finder Dansk Energi det derfor vigtigt, at lovforslaget og Energitilsynets benchmark af kvalitet i leveringen sammentænkes – dels for at opnå synergier, dels for at undgå dobbeltregulering og at elnetselskaber pålægges ekstra administrative opgaver og forpligtelser, og at elforbrugere ikke pålægges unødige ekstraomkostninger.

Om hvordan Energinet skal opføre elforsyningssikkerheden – § 27 a, stk. 4

Dansk Energi har tidligere deltaget i en arbejdsgruppe – Konsensusanalysen – der gav anbefalinger til, hvordan Energinet skulle opføre elforsyningssikkerheden. Vi er tilfredse med, at disse anbefalinger nu indføres i loven. Herunder ser vi også positivt på, at der sættes fokus på at følge udviklingen i tvangskørsler og andre tvangslignende tiltag, som behandlet i Energistyrelsens projekt Konsensusanalysen og rapporten "Elforsyningssikkerhed i Danmark" fra juli 2015. Vi bemærker, at selvom en del tvangskørsler nu skal indrapporteres efter SOGL, indeholder Konsensusanalysen krav om rapportering om yderligere former for tvang og 'tæt på'-hændelser.

Vi mener, at ministerens hjemmel til at kræve nye emner belyst i Energinets forsyningssikkerhedsredegørelse er positiv, således at det er muligt at sikre, at analyserne giver et retvisende billede af status for elforsyningssikkerhed og forventede udvikling over tid i takt med, at elsystemet udvikler sig.

Vi ser også ministerens hjemmel som positiv ift. at sikre en objektiv tilgang til den måde, som Energinets rapportering sker på. Et eksempel er, at der kan være stor forskel på det billede, man får, hvis man vælger at opføre omfanget af tvangskørsler på kraftværker i kroner betalt af TSO'en, eller om man måler antallet af timer, hvor der faktisk er foregået tvangskørsler.

Konsekvensrettelser omkring kompensationsprincipper – § 27 b

Dansk Energi er enig i, at de hidtidige principper for compensation i forbindelse med tvangskørsler fjernes fra loven og i stedet erstattes med Cost+ betaling, jf. § 27 c.

Energinets betaling for ydelser relateret til håndtering af nødsituationer i elnettet – § 27 c, stk. 2

Dansk Energi ser positivt på lovforslaget, der sikrer aktørerne betaling for de ydelser, som de leverer til Energinet.

Vi mener, at tvang og tvangslignende tiltag principielt ikke bør forekomme i et liberaliseret elmarked. Det inkluderer valg af startvarsel, 'mølposelægning', revisionsperiode, produktionsniveau, herunder et valg om ikke at producere. Energinets indgreb bør begrænses til situationer, hvor der opstår et uforudsigeligt og usandsynligt behov, eksempelvis ved et pludseligt havari.

Vi tolker lovforslaget således, at Energinet forpligtes qua § 27, stk. 4 til at sikre sig adgang til de forskelligartede ydelser – og i tilstrækkeligt omfang – som er nødvendige for at drive elsystemet sikkert gennem en given fremtidig tidsramme. Dermed forventer vi også, at omfanget af tvangsindgreb over for markedsdeltagerne vil være absolut begrænset til helt ekstraordinære, uforudsete situationer.

Det vil være fornuftigt at få en definition af, hvad der ligger i begreberne 'kort sigt' og 'pludseligt' for at undgå eventuel fremtidig uklarhed om tolkningen af begreberne.

Bemærkningerne til § 27 c, stk. 2 indeholder nogle overvejelser om kompensationsniveauet. Dansk Energi kommenterer til kompensation fremgår under § 27 c, stk. 6.

Bemyndigelse til at fastsætte nærmere regler for betaling af ydelser – § 27 c, stk. 6

Dansk Energi støtter lovforslaget om at give ministeren bemyndigelse til at fastsætte rammerne for den kompensation, som ydes til elproducenter, når Energinet gør tvang og tvangslignende indgreb i aktørernes frie valg.

Vi støtter, at brugen af tvangsbeordringer omfattes af en rapporteringspligt for Energinet således, at ministeren, der har ansvaret for forsyningssikkerheden, kan sikre sig, at tvang alene sker undtagelsesvis og i situationer, som ikke kunne være forudset.

Bemærkningerne fremhæver, at betalingen for ydelserne forventes at blive fastsat af ministeren efter princippet om Cost+. Det er Dansk Energi enig i. Det er afgørende, at de renteniveauer og afskrivningsperioder, som anvendes i Cost+ metoden, modsvarer almindeligt brugte data i kommercielle virksomheder.

Dansk Energi mener, der bør indføres i lovgivningen – eller i lovbemærkningerne – at der også ydes kompensation for tabt dækningsbidrag i situationer, hvor et elproduktionsanlæg pålægges at ændre sin revisionsperiode, samt hvor værkerne tvangskøres af hensyn til forsyningssikkerheden.

Eksempler på situationer med tabt dækningsbidrag:

- Flyttes en revisionsperiode ind i varmesæsonen, har aktører en udgift til alternative, men dyrere varmeproduktionskilder.
- Flyttes en revision fra en periode med lave elpriser til en periode med højere elpriser, påføres aktørerne et tab.

Vi mener også, at henlæggelser til oprydning på en kraftværksplads bør kompenseres i Cost+, da det er omkostninger, som aktøren har i sin almindelige drift og derfor også bør have et bidrag til i tvangssituationer. I det omfang at slitage og forringet restlevetid ikke dæk-

kes under Cost+ ved tvangsindgreb, bør dette ligeledes indføjes i lovgivningen eller lovens bemærkninger.

Øvrige kommentarer om betaling for ydelser, se vores kommentarer under § 27, stk. 4.

Principper bag reguleret prissætning – § 27 d, stk. 1

Se vores kommentarer under § 27, stk. 4.

2. Måling af elforbrugere tilsluttet transmissionsnettet

Elforsyningsloven – § 22, stk. 1, nr. 2

Det er positivt, at der med lovforslaget sker en længe ventet klarlægning af ansvar og opgavefordeling i forhold til måling og øvrig håndtering af elforbrugere, der er tilsluttet transmissionsnettet. Dansk Energi bakker op om denne præcisering af ansvarsfordelingen, hvor måleransvaret utvetydigt placeres hos netselskaberne, som i forvejen har måling af forbrug og elproduktion som en væsentlig kerneopgave.

Hensigten med lovforslaget er at gøre ansvarsfordelingen helt klar fremadrettet, og det bliver den også i forhold til måling af elforbrugere, hvilket er positivt. Lovforslaget undlader desværre at tage stilling til måling af elproduktion, som også er en væsentlig måleopgave for netselskaberne i dag. Måling af forbrug og måling af produktion kan ikke adskilles, da det fx for egenproducenter ofte er flettet uløseligt sammen. Der vil i nogle tilfælde være tale om tovejs-målere, hvor samme måler har flere tælleværker og både måler elproduktion, der sendes ud på elnettet, og elforbrug, der trækkes fra elnettet. I andre tilfælde vil der være tale om flere adskilte forbrugs- og produktionsmålere, som er placeret på et produktionsanlægs areal.

Det vil give uforholdsmæssigt store udfordringer ved håndtering af måleopgaven, hvis ikke ansvaret for afregningsmåling af forbrugsmålepunkter og produktionsmålepunkter følger hinanden, så netselskaberne fremadrettet bliver ansvarlige for begge dele. Også i dag er disse målinger bundet til hinanden, så de netselskaber, der har varetaget måling af elforbruget for producenter tilsluttet transmissionsnettet, også har målt producenterens elproduktion. Denne måling drejer sig både om måling af el, der leveres fra elproducenten til det kollektive elnet, samt måling af den elproduktion, som produktionsanlægget samlet producerer, og som evt. delvist forbruges på produktionsanlægget. Målingerne indbefatter også beregnede målinger til afregningsformål. Dansk Energi opfordrer til, at lovforslaget ændres, så det eksplicit kommer til at fremgå, at netselskaberne også har ansvar for at måle elproduktionen og dermed elproducenters levering af el til transmissionsnettet, herunder beregnede målinger.

Det skal her bemærkes, at vi forstår lovforslaget sådan, at lovforslaget ikke vedrører de realtidsmålinger, som reguleres af Kommissionens forordning om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer.

Det fremgår desuden af lovbemærkningerne, at "*Energinets ansvar for måling af levering og afgang af elektricitet i transmissionsnettet i øvrigt, der følger af § 20 stk. 1, nr. 4, i lov om elforsyning forbliver det samme.*" Eftersom formålet med lovforslaget netop er at skabe entydig rollefordeling og klare rammer for ansvaret for indhentning og levering af måledata til afreg-

ning i elmarkedet, ser vi helst, at ansvarsfordelingen beskrives klart. Vi foreslår, at Energinets ansvar – i det omfang der måtte eksistere et sådant fremadrettet – beskrives entydigt i lovforslaget.

§ 22, stk. 1, nr. 2, omformuleres med lovforslaget, så det fremgår, at netselskaberne skal *"måle den elektricitet, der leveres til elforbrugere inden for netvirksomhedens netområde"*. Med ændringen udgår den nuværende formulering, hvor der fremgår, at netselskaberne skal *"måle den elektricitet, der transporteres gennem deres net"*. Det fremgår ikke af lovtekst eller bemærkninger, at der med omformuleringen er tiltænkt en ændring af de opgaver, som netselskaberne hidtil har varetaget. Netselskaberne varetager også i dag måling af elproducenters levering af el til elnettet og måling af el, der transporteres gennem nettet, fx ved måling i udvekslingspunkter til andre elnet. Disse opgaver skal netselskaberne fortsat varetage, og det bør fremgå, at der ikke er tilsigtet en ændring af dette. Vi vil foreslå, at § 22, stk. 1, nr. 2 bliver tilrettet, så både den nye formulering og den gamle vil indgå i bestemmelsen, således at det kommer til at fremgå, at netselskaberne skal *"måle den elektricitet, der leveres til elforbrugere eller aftages fra elproducenter inden for netvirksomhedens netområde samt den elektricitet, der transporteres igennem virksomhedens net"*. Det bør også tydeliggøres i lov-bemærkningerne, at lovændringen ikke ændrer på de opgaver, som netselskaberne allerede varetager.

I lovbemærkningerne på side 26 er det beskrevet, at korrekt måling og afregning afhænger af en række andre aktiviteter såsom etablering og aflæsning af målere, indberetning til datahub af stamdata, måleværdier og priser til datahubben og afregningen over for forbrugers el-handelsvirksomhed og flere andre opgaver. Disse opgaver er en integreret og uadskillelig del af netselskabernes måleransvar, og det, mener vi, bør fremgå klarere således, at tvivl om rollefordelingen undgås. Vi foreslår på denne baggrund, at afsnittet tilrettes således, at det fremgår af dette afsnit – samt de specielle lovbemærkninger til bestemmelsen – at disse opgaver er en integreret del af måleransvaret og følger den virksomhed, som har måleransvaret. Det er ikke tilstrækkeligt klart, at der står, at disse forhold *"afhænger af"* hinanden.

I lovbemærkningerne er det beskrevet, at måledata skal anvendes til afregningsformål, hvilket også er rigtigt. Netselskaberne anvender dog generelt også måledata for det enkelte af-tagepunkt på distributionsnettet til drift, optimering og overvågning af distributionsnettet, og dette bør også være afspejlet i loven. Særligt set i lyset af persondataforordningen er der behov for klarhed over, hvad dataene kan anvendes til, og at dette indbefatter såvel afreg-nings- som driftsformål.

I lovbemærkningerne på side 28 fremgår det, at *"det forventes"*, at der vil ske en tilpasning af indtægtsrammebekendtgørelsen med det formål, at netselskaberne kan få omkostningerne dækket. Vi mener, at det vil være nødvendigt at lave en ændring i bekendtgørelsen for at sikre omkostningsdækning for netselskaberne. Det bør fremgå klart, at indtægtsrammebe-kendtgørelsen vil blive tilrettet, så den omtalte omkostningsdækning sikres – ikke blot at *"det forventes"*.

I lovbemærkningerne på side 49 er lovforslagets betydning i forhold til energispareforpligtel-sen beskrevet. Her fremgår det, at forslaget har betydning for størrelsen af netselskabernes forpligtelse og opkrævning af tariffer til dækning heraf. Dansk Energi vil foreslå, at det i tek-sten tydeliggøres, at måling af forbrug og opkrævning for energispareforpligtelsen hænger

sammen, så når netselskaberne varetager – og hidtil har varetaget – måleransvaret for et afgangspunkt, vil dette afgangspunkt også skulle være med til at dække omkostningerne til netselskabernes energispareforpligtelse.

Elafgiftsloven

Med lovforslaget foretages en konsekvensændring af elafgiftsloven, så der er overensstemmelse til fordelingen af måleransvaret i elforsyningsloven. Energinet vil få adgang til alle måleværdier, som netselskaberne foretager, eftersom de indberettes til datahubben i overensstemmelse med den af Energinet udarbejdede målerforskrift.

Lovbemærkningerne synes dog at lægge op til en anderledes ansvarsfordeling end lovbe-
mærkningerne til elforsyningsloven. Det betragtes i dag som en integreret del af måleropga-
ven, at netselskabet som måleransvarlig står for indberetning af måleværdier og priser for
egne ydelser til datahubben, og det måleransvarlige netselskab står også for afregning af
elhandelsvirksomheden for egen transportleverance. Når netselskaberne i dag varetager
måleransvar – uanset om det er kunder tilsluttet distributionsnettet eller transmissionsnettet,
så er det netselskaberne, som opkræver elafgifter relateret til den pågældende kunde hos
den relevante elhandler og indbetaler til SKAT. Der bør ikke være forskel på den opgave,
som følger med måleransvaret, uanset hvor kunden er tilsluttet. Dansk Energi skal derfor
foreslå, at lovforslaget tilrettes, så elafgiftsopkrævningen også flyttes til netselskaberne, så-
ledes at ansvarsfordelingen i forhold til løbende håndtering af kunden er klar og ensartet –
uanset tilslutningspunkt.

Hertil kan tilføjes, at der vil være situationer, hvor det ikke klart kan adskilles, hvad der leve-
res via en måler på transmissionsnettet, og hvad der leveres via en måler på distributionsnet-
tet. Der er kunder, der har mange målere, som kan være en blanding af forbrugs- og produk-
tionsmålere. Samtidig kan det være en blanding af målere på transmissionsnettet og målere
på distributionsnettet. Der laves en beregning på baggrund af målingerne for at opgøre for-
bruget og produktionen, og her vil det være problematisk, hvis elafgifterne skal håndteres
forskelligt afhængig af, hvor måleren er koblet på nettet. Disse situationer har også hidtil væ-
re håndteret af netselskaberne, som derfor blot vil kunne fortsætte hidtil praksis.

3. Samkøring af oplysninger om realiserede energibesparelser – § 22, stk. 5 og 6

Lovhjemmel til samkøring

Dansk Energi finder det rigtig fornuftigt, at der med lovforslaget indsættes en forpligtelse i
elforsyningsloven til netselskabets samkøring af oplysninger om realiserede energibesparel-
ser med henblik på at sikre, at en given realiseret energibesparelse kun tilskrives et energi-
selskab én gang.

Af lovforslaget fremgår det imidlertid, at videregivelse og samkøring af personoplysninger i
kontroløjemed for private virksomheder kræver udtrykkelig lovhjemmel efter gældende ret –
dog ikke efter 25. maj 2018, hvor persondataforordningen finder anvendelse fra.

Dansk Energi er imidlertid af den opfattelse, at kravet om udtrykkelig lovhjemmel frem til 25.
maj 2018 alene gælder i forhold til offentlige myndigheder. Af den kommenterede lov om

behandling af personoplysninger³ fremgår det således, at "... i den private sektor er det tidligere forbud mod samkøring i lov om private registre, men med mulighed for at opnå tilladelse fra Registertilsynet, bortfaldet." Videre anføres: "Samkøring er nu en behandlingsform, som skal vurderes i forhold til behandlingsreglerne i §§ 5-8." Det er i forarbejderne til persondataloven forudsat, at der skal stilles strenge krav til private dataansvarliges samkøring af oplysninger. Det må antages, at der herved for det første skal stilles strenge krav om, at der ved samkøring mellem forskellige virksomheder ikke må være tvivl om, at der er hjemmel i behandlingsreglerne til at foretage videregivelse af oplysningerne. Herudover skal det på grund af de muligheder for overvågning og kontrol, som en samkøring kan medføre, altid nøje overvejes, om virksomhedens interesse i at foretage samkøringen vejer tungere end hensynet til de registrerede personer.⁴

Det er Dansk Energis opfattelse, at en sådan samkøring af personoplysninger – i perioden frem til 25. maj 2018, hvor persondataforordningen finder anvendelse – lovligt kan foretages. Dette på baggrund af en af de i persondatalovens § 6 opregnede behandlingshjemler, herunder i særdeleshed nr. 5, hvorefter "behandlingen er nødvendig af hensyn til udførelse af en opgave i samfundets interesse".

Imidlertid er der behov for en afklaring af, hvorvidt en samkøring uden udtrykkelig lovhjemmel vil være ulovlig i perioden frem til 25. maj 2018. Herudover, om brancheorganisationerne – med henvisning til persondataforordningen/nye persondatalov – er afskåret fra at foretage en samkøring i perioden fra 25. maj 2018 og frem til 1. juli 2018, hvor den foreslåede hjemmel træder i kraft. Dette skyldes, at det af energispæreaftalens punkt 12.10.1 og 2 fremgår, at samkøringen og kontrollen vil være afsluttet senest den 1. juli 2018. Dansk Energi finder det vanskeligt at nå dette mål for indberetningerne i 2017, såfremt samkøringen ikke kan foretages forud for den 1. juli 2018.

Dansk Energi ønsker naturligvis ikke at havne i en situation, hvor der foretages samkøring i strid med persondataretten. Omvendt ønsker Dansk Energi naturligvis ej heller at medvirke til, at netselskaberne ikke opfylder deres forpligtelser i henhold til energispæreaftalens målsætninger. Der er derfor behov for en afklaring af, om brancheorganisationerne har hjemmel i persondataloven til at foretage samkøring allerede forud for den 25. maj 2018. Herudover om der er hjemmel i persondataforordningen til at foretage samkøring i perioden fra 25. maj 2018 og frem til 1. juli 2018. Er dette ikke tilfældet, vil Dansk Energi bede om ministerens bekræftelse af, at det ikke anses som brud på energispæreaftalen, når netselskaberne ikke når at afslutte samkøring for 2018 senest den 1. juli 2018 samt en accept af, at denne samkøring og kontrol afsluttes senere på året.

Det skal tilføjes, at det af lovforslaget ikke fremgår med hvilken hjemmel, at oliebranchen skal foretage en samkøring. Der er derfor uklart, om oliebranchen vil kunne finde deres hjemmel i en af de gældende behandlingshjemler i persondatalovens § 6 og fra den 25. maj 2018 i persondataforordningen og den nye persondatalov.

³ 2. udgave fra 2008.

⁴ Se Lov om behandling af personoplysninger med kommentarer, 2. udgave, 2008.

4. Markedsmæssige vilkår i aftaler om energibesparelser – § 46, stk. 2 og 3

Dansk Energi vil gerne kvittere for, at der med forslag til § 46 stk. 3 lægges op til at øge gennemsigtighed og forudsigelighed i myndighedernes vurdering af markedsmæssige priser på området for energibesparelser ved, at ministeren får hjemmel til at fastsætte regler for metoder.

Det er dog helt afgørende, at der ikke ændres på det grundlæggende princip i elforsyningslovens § 46 om markedsmæssighed og herunder, at ændringerne af bestemmelsen ikke indebærer indskrænkninger i netvirksomhedernes muligheder for at anvende de metoder for markedsmæssighed, der følger af skatteretten og af OECD's retningslinjer, jf. også de lov-bemærkninger, der i dag er knyttet til bestemmelsen i § 46.

Konkret kan det give anledning til tvivl, når der i § 46, stk. 1, lægges op til, at der tilføjes "jf. dog stk. 3". Tilføjelsen kan give den utilsigtede opfattelse, at udgangspunktet om markedsmæssighed modificeres af stk. 3, hvilket ikke bør være tilfældet. Vi foreslår derfor denne del-sætning slettet.

En øget administrativ byrde som følge af et øget tilsyn vil øge behovet for en effektiv, gennemskuelig og forudberegnelig sagsbehandling. Vi ser tilføjelsen af stk. 3 som et fornuftigt skridt på vejen. Metoden til fastsættelse af markedsmæssige priser bør, som der også henvises til i punkt 3.5.1 i de almindelige bemærkninger, fx basere sig på OECD's TP-Guidelines og praksis på det skatteretlige område og desuden være i tråd med Dansk Energis Brancheinstruks for markedsmæssighed: "Instruks vedrørende behandling af koncerninterne transaktioner i elnetkoncerner".

Desuden bør det tydeliggøres, at både fastsættelsen af den markedsmæssige pris (hvis markedsmæssighed ikke vurderes godtgjort) og selve *vurderingen* af, om en pris er markedsmæssig, bør ske på grundlag af allerede gældende regler for fastsættelse af en markedsmæssig pris på området for Transfer-Pricing, da alt andet vil medføre konfliktende regler og unødigt kompleksitet for de selskaber, som i forvejen er underlagt de skatteretlige regler for eftervisning af prissætning. I forhold til selve fastsættelsen af en pris (hvis markedsmæssighed ikke vurderes godtgjort) synes det fornuftigt og gennemsigtigt, at der vælges en fast metode, men denne skal naturligvis ligge inden for OECD's allerede gældende retningslinjer.

Dansk Energi er imidlertid uforstående over for, hvorfor bemyndigelsesbestemmelsens første led alene vedrører aftaler indgået på energispareområdet. Da § 46 gælder alle aftaler, som netselskaber indgår med andre virksomheder, synes det uhensigtsmæssigt, at det alene på området for energibesparelser bliver muligt for ministeren at fastsætte regler, der skal sikre gennemsigtighed og forudberegnelighed for virksomhederne. Gennemsigtighed og forudberegnelighed bør således generelt gennemsyre tilsynet med markedsmæssighed både for aftaler indgået på energispareområdet, men også med andre aftaler, hvor Energitilsynet fører et løbende tilsyn, og hvor Energitilsynet, efter § 46, stk. 2, i dag har hjemmel til skønsmæssigt at fastsætte den markedsmæssige pris.

Det vurderes i lovforslagets almindelige bemærkninger, at forslaget ikke ventes at have nogle økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige, og i den henseende vil Dansk Energi antage, at de 115 mio. kr., der blev afsat i forbindelse med Energiaftalen af

december 2016, er medregnet heri. De 115 mio. kr. opkræves gennem energisparetariffen og opkræves derfor hos forbrugeren. I den forbindelse skal Dansk Energi også bemærke, at begrebet "væsentlige aftaler" ikke defineres i lovforslagsudkastet. Det kunne med fordel fremgå af bemærkningerne til loven, hvad der menes med "væsentlige aftaler". En definition af "væsentlighed" vil medvirke til, at tilsynet og energispareindsatsen hos energiselskaberne arbejder under samme gennemskuelige rammer, hvilket vil gøre indsatsen mere omkostningseffektiv. Dette vil også være i tråd med lovforslagets generelle ønske om at skabe klarhed og forudberegnelighed.

I lovforslaget foreslås det, at ministeren får bemyndigelse til at fastsætte regler om revisionspligt og om dokumentationspligtens indhold og rækkevidde samt om sagsbehandling. En direkte revisionspligt for markedsmæssighed vil være et nyt krav til energiselskaberne. Dansk Energi er ikke enig i, at et sådan tiltag ikke forventes at have en økonomisk konsekvens, jf. pkt. 5.1.4 i de almindelige bemærkninger, blot fordi de øgede administrative omkostninger for netselskaberne i et hvile-i-sig-selv-underlagt system på energispareområdet vil blive opkrævet hos forbrugeren. Her vil Dansk Energi fremhæve regeringsgrundlagets byrdestop, hvormed der ikke ønskes at indføre ny lovgivning med erhvervsøkonomiske byrder, men tværtimod ses et ønske om at lette erhvervslivets byrder. Derfor bør en indførelse af revisionspligt for energispareindsatsen som minimum medføre en overvejelse om reduktion af den administrative byrde på et andet område af energispareindsatsen. Alternativt bør muligheden for at stille krav om revisionspligt ændres til, at ministeren kan stille krav om en såkaldt "supplerende beretning", som revisor kan afgive. Dette tiltag henvises der ligeledes til i Dansk Energis Brancheinstruks for markedsmæssighed, hvor den har til hensigt at sikre ledelsesmæssigt fokus på og forankring af effektiv prisfastsættelse i koncerninterne aftaler. Det er Dansk Energis vurdering, at et sådant krav vil være mindre omkostningstungt og mere proportionalt end en egentlig revisionspligt.

Endeligt kvitteres for hensigten om at fastsætte dokumentationspligtens indhold og rækkevidde, da dette vil bidrage til klare rammer fremadrettet for energiselskabernes energispareindsats. Tilsvarende klarhed, gennemsigtighed og forudberegnelighed kan med fordel indføres generelt på området for tilsyn med markedsmæssighed.

Dansk Energi står til rådighed, hvis der er behov for uddybning.

Med venlig hilsen
Dansk Energi

Christian Dahl Winther

+45 3530 0437
cdw@danskeenergi.dk

Energistyrelsen

ens@ens.dk

szp@ens.dk

Høringssvar til udkast til forslag om ændringer af elforsyningsloven m.fl.

15. december 2017

Ørsted takker for muligheden for at kommentere udkastet til lovforslag om ændring af elforsyningsloven og en række andre love vedrørende nye regler om forsyningssikkerhed, måling af kunder på transmissionsnettet og andre forhold.

Vores ref. BEHLU

Udkastet til lovforslag rummer både elementer, der har betydning for netvirksomheder og elementer, der har betydning for elproduktionsvirksomheder. Dette høringssvar rummer på den baggrund både bemærkninger fra Ørsteds forretningsområde for Bioenergy & Thermal Power (BTP) og fra netvirksomheden Radius Elnet (Radius), der indgår som en del af Ørsted-koncernen.

BTP og Radius bakker op om Dansk Energis høringssvar til udkastet til lovforslag, hvortil der henvises. Derudover har særligt Radius en række supplerende bemærkninger, der er indeholdt i følgende bemærkninger.

1. Rammer for elforsyningssikkerheden

BTP har afgivet sine kommentarer til Energistyrelsen i form af det vedhæftede sæt plancher af 12. december 2017, hvortil der henvises.

-oOo-

Radius forstår lovforslaget således, at elforsyningssikkerheden betragtes ud fra et helhedssyn, der omfatter hele kæden fra produktion og effekttilstrækkelighed over el-transporten på samtlige spændingsniveauer.

1.1. Betydningen af elforsyningssikkerhed

Radius savner, at der introduceres en hierarkisk definition af begreberne for elforsyningssikkerheden. I Energistirelsens rapport fra juli 2015, *Elforsyningssikkerhed i Danmark*, opstilles fire begreber, der tilsammen definerer den samlede elforsyningssikkerhed:

1. **Effekttilstrækkelighed**; evnen til at dække den samlede efterspørgsel (produktion og internationale forbindelser)
2. **Nettilstrækkelighed**; evnen til at levere strømmen til forbrugerne (Transmission – Energinet; Distribution – Netvirksomhederne)

3. Evnen til at klare udfald af systemelementer

Vores ref. BEHLU

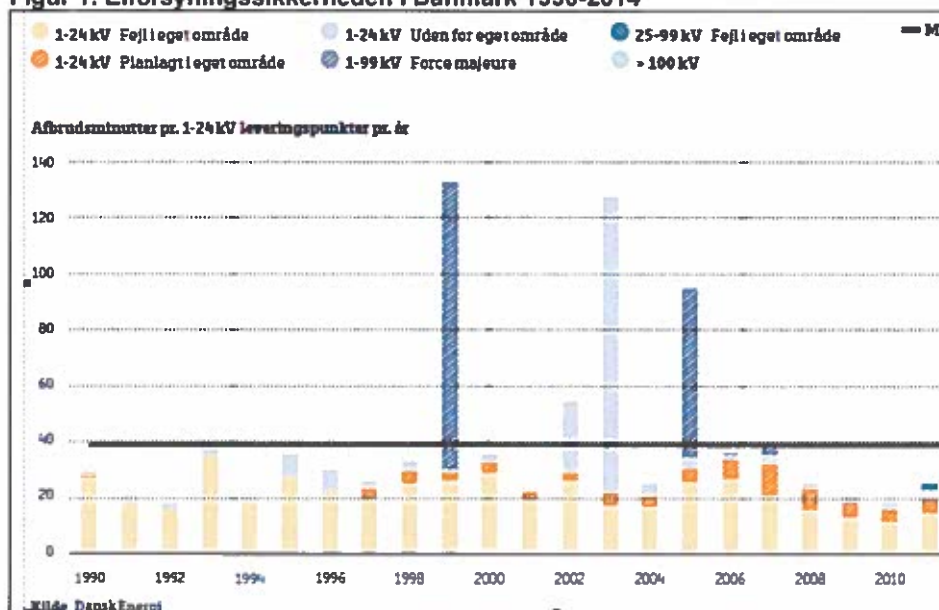
4. Evnen til at klare pludselige forstyrrelser

Radius mener, at det bør præciseres yderligere i bestemmelser og bemærkninger, hvorledes elforsyningsikkerheden afgrænses, og hvilke elementer af elforsyningsikkerheden bestemmelserne vedrører. Umiddelbart finder vi, at ovennævnte opstilling er et fornuftigt udgangspunkt.

I forhold til Radius' aktiviteter som netvirksomhed er det primært punkt 2 og 4 af de ovenstående forhold, der er relevante. Men efter vores opfattelse berører lovforslaget imidlertid primært punkt 1 og 3. Fx anføres det på side 21, at *"I dag sætter Energinet niveauet for elforsyningsikkerhed samtidig med, at de er ansvarlige for at opretholde elforsyningsikkerheden."* Radius er enig i, at dette kan gælde for så vidt angår punkt 1 og 3 af de nævnte forhold, men omvendt er det ikke Energinet, som sanktionerer elforsyningsikkerheden for så vidt angår punkt 2 og 4 på distributionsniveau.

Det skal bemærkes, at en meget betydelig del af afbrudsminutterne vedrører svigt i anlæggene hos netvirksomhederne. Dette illustreres blandt andet i Energitilsynets rapport fra juli 2015, jf. nedenstående figur.

Figur 1: Elforsyningsikkerheden i Danmark 1990-2014

Note: Den store mængde af afbrudsminutter sfa. force majeure i 1999 og 2005 skyldes storme i områder som stadig var forsynet med 0,4 kV luftledninger.

I dag er det Energitilsynet, der overvåger og sanktionerer netvirksomhedernes elforsyningsikkerhed – forstået som leveringskvalitet.

1.2 Ny definition af elforsyningsikkerheden

Elforsyningsikkerhed defineres i høringsudkastet som: *"Sandsynligheden for, at der er elektricitet til rådighed for forbrugerne, når den efterspørges"*. Radius er bekendt med,

at denne definition har været drøftet både i Elreguleringsudvalget og Konsensusanalysen.

Vores ref. BEHLU

Radius finder imidlertid ikke, at definitionen kan stå alene, når ministeren skal fastsætte niveauet for elforsyningssikkerhed. Det skyldes, at høringsudkastets definition alene fokuserer på efterspørgsel efter elektricitet. Radius finder således, at det bør det være det samfundsøkonomisk optimale niveau for elforsyningssikkerhed, der er det styrende kriterium for, hvilket niveau for elforsyningssikkerheden, som ministeren fastsætter. Ved det samfundsøkonomisk optimale niveau forstås ligevægten mellem branchens udbud af elektricitet og forbrugernes efterspørgsel efter elektricitet.

Hvis det ikke er muligt, at gennemføre en sådan analyse, kan der anvendes en mere pragmatisk tilgang, hvor der fastsættes et niveau ud fra en kombination af historiske erfaringer og fremadrettede forventninger, som blandt andet bygger på viden om den gradvise aldring af elnettet samt den forøgede belastning som følge af den støt stigende elektrificering af samfundet.

Radius finder det fornuftigt, at det er ministeren, som bemyndiges til at fastsætte mål og dermed krav til elforsyningssikkerheden. Det er imidlertid væsentligt at bemærke, at hvis ministeren justerer kravet til netvirksomhedernes elforsyningssikkerhed, så skal dette afspejles i netvirksomhedernes økonomiske rammer.

Lovforslaget bør dermed suppleres med bemærkninger, som beskriver sammenhængen i forhold til den økonomiske regulering af netvirksomhederne, herunder den gældende sanktionering af leveringskvalitet, som er forankret i reglerne indtægtsrammereguleringen.

1.3 Præcisering af roller og ansvar

Radius bifalder, at loven præciserer ministerens ansvar for elforsyningssikkerheden.

Der kan dog opstå et habilitetsproblem i forhold til den mere konsulterende rolle, som Energinet tildeles i forbindelse med de årlige afrapportering af elforsyningssikkerheden. Det skyldes, at mange af Energinets anlægs- og driftsbeslutninger vedrørende 400 kV, 150 kV og 132 kV-nettet har afledte konsekvenser for leveringskvaliteten i distributionsnettet.

Radius støtter derfor Dansk Energis forslag om, at Energinets afrapporteringer ikke kan stå alene. Som minimum skal Dansk Energi kunne fremlægge redegørelser for netvirksomhederne på lige fod med Energinet. Det kan endvidere overvejes, om parternes redegørelser desuden skal vurderes af en uafhængig tredjepart.

Endvidere finder Radius, at der udestår en nærmere præcisering af roller og ansvar mellem Energinet og Energitilsynet. Særligt finder vi, at Energitilsynets rolle bør præciseres. Vi forestiller os, at Energitilsynet fortsat skal måle netvirksomhedernes leveringskvalitet på basis af Dansk Energis afbrudsstatistik. Mens sanktioneringen af netvirksomhedernes leveringskvalitet sker i forhold til det af ministeren fastsatte krav.

Som illustreret i figur 1, udgør netvirksomhedernes fejl og afbrud den primære komponent i elforsyningssikkerheden.

Vores ref. BEHLU

1.4 Energinets rolle med at overvåge og udarbejde redegørelse for forsyningssikkerheden

Radius støtter lovforslaget vedrørende Energinets forpligtelse til at udarbejde årlige redegørelser om elforsyningssikkerheden.

For så vidt angår afrapportering af 'ikke leveret energi', er det Radius' forslag, at der ud fra Dansk Energi's afbrudsstatistik eller andre allerede tilgængelige statistikker implementeres en metode til at estimere ikke-leveret energi på overordnet niveau for hele Danmark, fremfor at der skal implementeres IT-løsninger i samtlige netvirksomheder, der kan sikre en selskabsspecifik opgørelse af dette.

1.5 Datakvalitet

I forbindelse med Energinets redegørelse af elforsyningssikkerheden, finder Radius, at der bør fokuseres på, at kvalitetssikre selskabernes indberetninger af leveringskvalitet. Det kan f.eks. ske på stikprøvebasis, hvor indberetningerne kan testes op i mod de måledata, som Energinet har til rådighed via datahubben og evt. også egne målinger.

Lovforslagets bemærkninger bør beskrive, hvorledes *fleksibelt og afbrydeligt forbrug* skal kategoriseres. Denne kategori af forbrug må forventes at vokse og bør efter Radius opfattelse – under nogle givne forudsætninger – ikke medtages i afbrudsstatistikken, da kunderne på frivillig basis og mod betaling (eller nedsat tarif) har accepteret en afbrydelse af forsyningen.

1.6 Energinets opgørelse af elforsyningssikkerheden

Radius bifalder, at Energinet skal udarbejde offentlige redegørelser af elforsyningssikkerheden i Danmark. Vi finder dog ikke, at disse skal udgøre det eneste bidrag til ministerens vurdering af niveauet for elforsyningssikkerheden. Vi finder, at Energinets redegørelser og anbefalinger skal suppleres med både redegørelser fra elnetselskaberne og internationale erfaringer. Førstnævnte kan ske med Dansk Energi som naturligt omdrejningspunkt, mens sidstnævnte bør gennemføres på basis af en analyse, der sammenligner elforsyningssikkerheden i Danmark og de øvrige EU-lande. Endvidere kan man eventuelt trække på erfaringer til løsning af problemstillinger i Danmark, som er blevet løst hensigtsmæssigt i andre lande.

Der vil være situationer, hvor Energinets redegørelse ikke kan stå alene. Det gælder særligt i situationer, der vedrører løsninger, som enten kan implementeres i Energinets højspændingsnet eller i netvirksomhedernes distributionsnet.

1.7 Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

I forbindelse med vurderingen af de økonomiske konsekvenser fokuseres der entydigt på Energinets omkostninger ved at rapportere om elforsyningssikkerheden. Radius

finder, at lovforslaget i større udstrækning også bør inddrage forholdet vedrørende netvirksomhedernes omkostninger.

Vores ref. BEHLU

Disse vil i høj grad afhænge af, hvorvidt netvirksomhedernes afrapporteringskrav ændres væsentligt i forhold til i dag. Hvis afrapporteringskravene er uændrede, er det klart, at omkostningerne ikke vil ændre sig væsentligt. Det er dog vores erfaring, at der i forbindelse med ganske små ændringer i rapporteringen kan genereres meget store omkostninger til systemændringer.

Radius finder derfor, at det er meget vigtigt, at branchen inddrages, hvis rapporteringskravene til netvirksomhederne ændres, eksempelvis hvis rapporteringen også skal til at omfatte 'ikke-leveret-energi'.

2. Kunder på transmissionsnettet

2.1 Ændringerne af elforsyningsloven

Radius hilser det velkomment, at det præciseres, at det er netvirksomhederne, der varetager de bevillingsmæssige opgaver vedrørende alle kunder i den enkelte netvirksomheds bevillingsområde, og herunder også kunderne der er tilsluttet transmissionsnettet.

Det bør dog stå klart, at der ikke alene er tale om, at måleansvaret ligger hos netvirksomhederne, men også alle de øvrige bevillingsmæssige opgaver, der skal varetages i forbindelse dermed, og som er nævnt i bemærkningerne i høringsudkastet på side 26.

Desuden bør det stå klart, at de kommende regler både gælder i forhold til forbrugsmålinger og produktionsmålinger. I høringsudkastet fremgår det, at måling af kunders forbrug på transmissionsniveau foretages af netvirksomhederne. Det anbefales, at også reglerne også kommer til at omfatte produktion hos elproducenter, som er tilsluttet transmissionsvirksomhedens net. Produktion og forbrug på de større kraftværker er typisk sammensatte forbrugs- og produktionsopgørelser bestående af 10 til 15 enkeltmålinger, og de resulterende opgørelser af forbrug og produktion er beregnede opgørelser, hvor det er essentielt at have kun én ansvarlig aktør. Det bør derfor sikres, at både forbrug og produktion håndteres af samme part.

I forhold til beskrivelsen af gældende ret bemærker Radius, at der pt. verserer klagesager for Energiklagenævnet om forståelsen heraf, og at disse sager må afgøres på grundlag af de relevante retsregler og praksis, der har foreligget på de tidspunkter, som sagerne angår.

Det bemærkes desuden, at de bevillingsmæssige opgaver – og herunder målingerne – vedrørende kunderne på transmissionsnettet i det østdanske område historisk er blevet varetaget af netvirksomhederne. Dette gælder også i forhold til perioden inden elreformen og inden oprettelsen af Energinet, og der er dermed

ikke tale om, at varetagelsen af opgaverne har været baseret på aftaler med Energinet, således som det flere steder er anført i lovbemærkningerne.

Vores ref. BEHLU

Konkret bemærkes det i forhold til Radius desuden, at Energistyrelsen har anerkendt, at Radius har haft en berettiget forventning om, at kunderne på transmissionsnettet har skullet varetages under Radius netbevilling i perioden frem til 1. august 2017 som følge af den afgørelse fra Energistyrelsen fra 2009, der er omtalt i høringsudkastets lovbemærkninger. Dette forhold er centralt i forhold til de sager, der verserer for Energiklagenævnet, og Radius anmoder derfor Energistyrelsen om at bekræfte, at der er enighed om, at den anerkendte berettigede forventning ikke berøres af høringsudkastets udlægning af gældende ret.

I forhold til forpligtelsen til realisering af energibesparelser fremgår det af høringsudkastet, at det er forventningen, at de foreslåede ændringer vil betyde, at de netvirksomheder, som måler elektricitet leveret til kunder på transmissionsnettet efter energispareaftalen, vil få en forpligtelse også i forhold til disse kunder, samt at dette vil få som afledt effekt, at disse kunder vil skulle betale et øget bidrag til energispareordningen via de løbende opkrævninger. Hertil bemærkes, at de omhandlede kunder i Radius' netbevillingsområde allerede har været opkrævet betalinger vedrørende realiseringen af energibesparelser, idet Radius har stået for måling og varetagelsen af alle bevillingsmæssige opgaver hos kunderne, og desuden som anført har haft en berettiget forventning om, at dette var en følge af loven. I det omfang, der måtte opstå et spørgsmål om disse opkrævninger, bemærkes det, at et sådant spørgsmål må afklares ud fra den forudsætning, at energispareordningen er baseret på et "hvile i sig selv" princip.

2.2 Ændringerne af elafgiftsloven

Med hensyn til de foreslåede ændringer af elafgiftsloven foreslås det, at det bliver netvirksomhederne, der bliver pligtige til at svare afgifter efter elafgiftsloven for de kunder, hvor netvirksomhederne står for målinger. Det svarer til den måde, som elafgifterne er blevet håndteret historisk i det østdanske område, hvor elafgifter er blevet svaret af netvirksomhederne som også har foretaget opkrævningerne over for kunderne.

3. Markedsmæssige vilkår i aftaler om energibesparelser

Radius kan generelt bakke op om, at der skabes øget gennemsigtighed og forudsigelighed i myndighedernes vurderinger vedrørende markedsmæssige priser på området for energibesparelser.

Det er imidlertid helt afgørende, at der ikke ændres på det grundlæggende princip i elforsyningslovens § 46 om markedsmæssighed og herunder, at ændringerne af bestemmelsen ikke indebærer indskrænkninger i netvirksomhedernes muligheder for at anvende de metoder for markedsmæssighed, der følger af de skatteretlige regler og herunder af OECD's retningslinjer, jf. de lovbemærkninger, der i dag er knyttet til bestemmelsen i § 46.

Der lægges med ændringerne op til, at ministeren fastsætter regler for vurderinger af en aftales markedsmæssighed og for fastsættelse af en markedsmæssig pris, hvis denne ikke er godtgjort. I det nye § 46, stk. 3, bør det fremgå, at regler og metoder til vurdering og fastsættelse af markedsmæssig pris skal ligge inden for rammerne af OECD's Guidelines for Transfer Pricing og SKAT's vejledning "Transfer Pricing – Dokumentationspligten". Heraf følger det også, at Energitilsynets vurdering af en aftales markedsmæssighed skal bygge på, om de ovenstående principper følges, herunder om der anvendes én af de anerkendte prissætningsmetoder, og at fastsættelsen af en markedsmæssig pris efter kvantitative kriterier og krav, såfremt det vurderes, at et selskabs aftale ikke er markedsmæssig, følger én af de anerkendte prissætningsmetoder.

Konkret kan det således give anledning til tvivl, når der i § 46, stk. 1 lægges op til, at der tilføjes "jf. dog stk. 3". Tilføjjelsen kan give den - utilsigtede - opfattelse, at udgangspunktet om markedsmæssighed modificeres af stk. 3, hvilket ikke bør være tilfældet jf. bemærkningerne ovenfor.

De regler, som ministeren efter den foreslåede bestemmelse vil kunne fastsætte, må således ikke træde i stedet for eller indskrænke mulighederne for anvendelse af de metoder for markedsmæssighed, der følger af de skatteretlige regler og OECD's principper.

Dertil kommer som nævnt, at det er væsentligt, at de regler, der fastsættes efter det foreslåede stk. 3 tilsvarende bygger på de skatteretlige principper.

Vurderingen bør bygge på gældende regler for fastsættelse af transfer pricing pris, da alt andet ville medføre konfliktende regler og unødigt kompleksitet for de selskaber, som i forvejen er underlagt de skatteretlige krav til eftervisning af prissætning.

I forhold til skønnet af en markedspris, hvis denne ikke er godtgjort, kan der vælges en metode og herunder eventuelt en form for tilbagefaldsmetode, men denne skal også være inden for OECDs retningslinjer.

Det er desuden helt afgørende for, at ændringerne har den tilsigtede virkning i forhold til at øge effektivitet og forudsigelighed, at der med bestemmelserne om, at ministeren kan fastsætte regler for vurdering og fastsættelse af markedspris ikke skabes et parallelt system for vurdering og fastsættelse af markedspriser.

Forudsat at der er enighed om ovenstående forhold, mener Radius godt de omhandlede regler for vurdering og fastsættelse af en markedsmæssig pris kan gælde for alle aftaler under § 46 og ikke alene aftaler på energispareområdet. Forskellige krav til praksis vil således kunne medføre en unødigt kompleksitet for de involverede parter.

Radius mener også, at alle de relevante aftaler indgået af netvirksomhederne bør underlægges samme grundige tilsyn, da korrekt prissætning af netvirksomhedernes aftaler bl.a. er en helt grundlæggende forudsætning for, at den økonomiske benchmark af netvirksomhedernes økonomiske effektivitet er retvisende.

Radius vil også bemærke, at ministerens mulighed for at fastsætte regler for revisionspligt vil medføre øgede omkostninger for netselskaberne afhængigt af, hvor meget ekstraarbejde revisor skal udføre for at kontrollere aftalernes markedsmæssighed. For at undgå unødige omkostninger har Dansk Energi i sin "Instruks vedrørende behandling af koncerninterne transaktioner i elnetkoncerner" anbefalet brugen af en supplerende beretning for revisor. En sådan supplerende beretning kan i stedet for en egentlig revisionspligt være med til at minimere omkostningsforøgelsen.

Vores ref. BEHLU

Endelig bør det bemærkes, at ministerens mulighed for at fastsætte regler om frister for fremsendelse af oplysninger og dokumentation i en bestemt form, jf. bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser til nr. 26, bør underlægges et rimelighedskriterium, så kravet om specifik form eller struktur ikke indebærer unødvendige meromkostninger for netvirksomhederne.

-oOo-

På vegne af BTP og Radius står vi til rådighed såfremt indholdet af ovenstående giver anledning til spørgsmål eller ønske om drøftelser.

Med venlig hilsen
Ørsted

Benjamin Lublin

behlu@orsted.dk
Tlf. 99559198

Ny Elforsyningslov

Kommentarer til lovudkast med tilhørende forarbejder

Ørsted

12. December 2017

Agenda

- 1 Kravet om anvendelse af markedsbaserede metoder
- 2 Regulerede priser ved manglende konkurrence og Cost+
- 3 Afgrænsning af myndighedskompetence
- 4 Systemmydelser relateret til spændingsregulering og reaktiv effekt
- 5 Planlægning – ændring af planer - vederlag
- 6 Klageadgang og høringsmulighed
- 7 Ilkrafttræden

Kravet om anvendelse af markedsbaserede metoder Hvordan sikres implementeringen?

Observation

- SOGL art 4, stk. 2 d): "så vidt muligt skal anvendes markedsbaserede mekanismer til at sikre netsikkerhed og stabilitet"
- Elfl. § 27, stk. 4.: "Ved opretholdelse af det fastsatte niveau for elforsyningsikkerheden, jf. stk.2, anvender Energinet i overensstemmelse med § 28, stk. 2 nr. 16*, markedsbaserede metoder."
- Forarbejderne: ENDK skal, til sikring af elforsyningsikkerheden bl.a.:
 - i videst muligt omfang markedsføre, også hvor der er konkurrence med ENDKs egne anlæg
 - gennem langsigtede udmeldinger om behov skabes grundlag for, at der kan opstå mulighed for konkurrence.

Risiko

- ENDK og kraftværksejere vil tolke krav om anvendelse af markedsbaserede metoder væsentligt forskelligt.
- Branchen vil anvende SOGLs klagemuligheder.
- Retsstilstanden skal afgøres via en lang række klager til Energitilsynet mv.
- Der kan gå år, før klagerne er endeligt afgjorte.

Anbefaling

- Der fastsættes regler om, hvordan det konkret sikres, at ENDK opfylder kravet om anvendelse af markedsbaserede metoder, samt hvilke tiltag ENDK skal iværksætte for at sikre, at markedsføring sker, herunder at det sker rettidigt*. Endvidere bør det sikres at:
 - ENDK oplyser om alle deres behov og designer markeder, hvor de efterfølgende indkøber de ydelser som de har behov for, til at sikre forsyningsikkerheden. Det skal gælde alle produkter inkl. fx reaktiv effekt.*
 - ENDKs synkronkompensatorer prissættes til minimum cost+ og bydes ind i markedet på ikke diskriminerende vis.
 - Udarbejdelse af de nye metoder sker med fuld gennemsigtighed og med høring af interesseparterne.

* Metodebeskrivelser bør f.eks. sikre at ENDK indkøber efter det sandsynlige behov i stedet for minimums behov og derefter blot beordrer resten.

1.2

Kravet om markedsbaserede metoder

Hvornår kan markedsbaserede indkøb fraviges og afhjælpende tiltag anvendes?

- SOGL art. 18 og 19: Definerer systemtilstanden og at TSO'en har ansvaret for at bestemme systemtilstanden.
- SOGL art. 20: Definerer, at TSO'en har ansvar for at sikre, at systemet forbliver i normal tilstand.
- SOGL art. 21: Beskriver de principper TSO'en skal anvende, "når afhjælpende tiltag i henhold til artikel 23 aktiveres..."
- SOGL art. 22: Definerer kategorier af afhjælpende tiltag.
- SOGL art. 23.3: I normal/alarm tilstand, vurderer TSO'en indvirkningen af afhjælpende tiltag i samarbejde med berørte BNB.
- SOGL art. 23.4: I ikke normal/alarm tilstand, koordinerer TSO'en så vidt muligt afhjælpende tiltag med BNB, og "når en TSO aktiverer et afhjælpende tiltag, følger hver berørt transmissionstilsluttet BNB og DSO de instrukser, TSO'en har givet".

- ENDK og kraftværksejerne vil tolke krav om mulighed for beordring af afhjælpende tiltag forskelligt.
- Branchen vil anvende SOGL klagemuligheder.
- Retstilstanden skal afgøres via en lang række klager til Energitisynet mv.
- Der kan gå år, før klagerne er endeligt afgjort.

- Det præciseres, at ENDK ikke kan anvende afhjælpende tiltag, når systemtilstanden kategoriseres som normal eller alarm tilstand, idet alle ydelser i denne situation forudsættes markedsudsat enten med direkte afsæt i SO GL art 23 eller som en konsekvens af art 4 og ELF § 27, stk. 4.*

* Fortællingsbidrag til Art. 21.2 begreb "omkostningseffektiv" vs. Art. 4.2 c "de laveste samlede omkostninger for alle involverede parter" anbefales også

**

Kilde: BTP, Sales og Leaol

Regulerede priser ved manglende konkurrence og Cost+ Definition af regulerede priser?

Observation

- Elfl. § 27, stk. 4: Hvor ENDK ikke kan anvende markedsbaserede metoder til opretholdelse af niveauet for forsyningssikkerheden som følge af manglende konkurrence, anvender ENDK regulerede priser til betaling for ydelserne...
- Forarbejderne fastslår behovet for prissignaler med henblik på sikring af tilstrækkelig kapacitet.

Risiko

- ENDK optimerer fortsat deres økonomi ved at etablere markedsbaserede metoder, som i praksis ikke i alle situationer sikrer et tilstrækkeligt prissignal til at animere eksisterende og/eller nye aktører til at byde ind på markedet, hvorefter ENDK fortager sine indkøb til en reguleret pris i stedet for at betale en markedspris, som faktisk ville tiltrække nye aktører.

Anbefaling

- Det bør fremgå, at formålet med den regulerede pris også er, at sikre et tilstrækkeligt prissignal til at nye aktører søger ind på markedet. Dvs. at den regulerede pris bør være højere end markedsprisen, således at der skabes økonomisk incitament for ENDK til at etablere effektive markeder.
- Det bør præciseres, at den regulerede pris som minimum skal sikre dækning af omkostningerne, jf. Cost+, idet kraftværksjerne ellers kan tvinges til at acceptere en pris, som er lavere end deres faktiske omkostninger.

Regulerede priser ved manglende konkurrence og Cost+ Definition af Cost+

Observation

- Efm. §27 c, stk. 2.: "ENDK betaler for ydelser relateret til beslutninger om ændringer af planer eller aktivering af afhjælpende foranstaltninger..."
- Efm. §27 c, stk. 6.: Hjemmel til, at Energi-, forsynings- og klimaministeren kan udstede bekendtgørelse om ENDKs betaling for ydelser samt krav til afrapportering til ministeren.
- Forarbejderne: Der forventes udstedt regler i bekendtgørelsesform:
 - Regler om vederlag, hvor principperne for betaling bliver fastsat, hvor de forventede principper er Cost+*

Risiko

- Mangelde mulighed for meningsfuld afregning ved beordret nedregulering.
 - Den fremlagte definition dækker prissætningen ved produktionsstigninger (f.eks. anlæg beordret i drift), mens definitionen bliver vanskelig håndterbar ved beordret nedregulering.
- ENDK optimerer fortsat deres økonomi ved at etablere markedsbaserede metoder, som i praksis ikke i alle situationer sikrer et tilstrækkeligt prissignal til at animere eksisterende og/eller nye aktører til at byde ind på markedet, hvorefter ENDK fortager sine indkøb via cost+ i stedet for at betale en markedspris som faktisk ville tiltrække nye aktører.

Anbefaling

- Det anbefales, at det præciseres, at der skal sikres fuld kompensation for ydelser, der leveres baseret på afhjælpende tiltag, og at muligheden for, at dette i visse situationer også kan omfatte omkostninger samt tabt dækningsbidrag på både el- og varmeproduktion*, tilføjes, således at beregningen afspejler den faktiske påvirkning af producentens økonomi.
- Det bør fremgå, at formålet med Cost+ prisen – inden for rammerne af statsstøttereglerne - også er, at sikre et tilstrækkeligt prissignal til at nye aktører søger ind på markedet. Prissætningen bør ikke skabe økonomisk incitament for ENDK til direkte eller indirekte at fravælge indkøb via et effektivt marked eller anvendelse af markedsudbud resulterende i regulerede priser. (Ideelt set burde cost+ være dyrest, reguleret pris være næst dyrest og markedspris billigst, idet dette ville sikre den rigtige incitamentsstruktur for ENDK)

* Minimum indregning af omkostninger til evt. brændsel, evt. salg af el og varme, drift og vedligehold, adm.-/fællesudgifter, afskrivninger og forrentning af investeret kapital

** Tabt DB på el produktion kan f.eks. opstå hvis produktionen flyttet fra en time til en anden time, med lavere Elpris.

Afgrænsning af myndighedskompetence

Mulighed for yderligere regulering

Observation

- Art. 6-8: fastlægger, at ENDK skal udarbejde en række specifikke vilkår, betingelser og metoder. Muligheden for evt. supplerende metoder er ikke reguleret i SOGL.
- ENDK har pt. udarbejdet en række forskrifter, som helt eller delvist overlapper SOGL'en.
- Art. 192: SOGL trådt i kraft den 17 september 2017.

Risiko

- ENDK og kraftværksejere vil tolke reguleringen forskelligt.
- Branchen vil anvende SOGL klagemuligheder.
- Retstilstanden skal afgøres via en lang række klager til Energitilsynet mv.
- Der kan gå år før klagerne er endeligt afgjorte.

Anbefaling

- Det kunne med fordel afklares:
 - hvilke myndigheder som skal/kan involveres i forbindelse med nødvendig udfyldning af regulering.
 - hvilket behov der er for helt eller delvist at ophæve/erstatte ENDK forskrifter

Systemydelse relateret til spændingsregulering og reaktiv effekt

Afregning for faktiske leverancer

Observation

- Art. 27-29 , samt 22.1.c omhandler bl.a. spændingsregulering og reaktiv effekt.
- Art. 192: SOGL trådte i kraft den 17 september 2017.
- ENDKs forskrift 5.9.1 kræver at ydelser som spændingsregulering og reaktiv effekt stilles gratis til rådighed for ENDK.
- ENDK anvender egne anlæg til leverancen, disse anlæg koster jf. tal fra EA Energianalyse ca. 45 mio. kr. pr. år.

Risiko

- ENDK og kraftværksejerne vil tolke reguleringen forskelligt, idet kraftværksejerne i dag leverer en ydelse uden vederlag, som de er berettiget til en betaling for, på linje med andre systemydelsesprodukter.
- ENDKs ageren kan karakteriseres som diskriminerende.

Anbefaling

- Det bør præciseres, at der skal ydes betaling for alle ydelser, herunder at denne type af leverancer (reaktiv effekt og spændingsregulering) også medfører betaling.

Planlægning – ændring af planer - vederlag

Afklaring af fortolkningsmuligheder

Observation

- Art 82-99: Beskrivelse af proces for revisionsplanlægning. Dette er i praksis et håndtag til bestilling af kapacitet eller ydelser.
- Art 92.1: Status for tilgængelighed af et relevant anlæg skal være en af følgende:
 - a) "Tilgængelig" ... er parat til at levere tjenester, uanset om det er i drift eller ej.
 - b) "Utilgængelig" ... ikke kan eller ikke er parat til at levere tjenester.
 - c) "Testing" ... kapacitet til at levere tjenester testes.
- Art. 102 ændrer prioriteringspraksis fra ENDK forskrift. (1. personsikkerhed, 2. anlægssikkerhed, 3. forsyningsikkerhed)
- Art 94 og 99: Revisionsprocessen forlænger behandlingsproces og udskyder godkendelsestid.

Risiko

- Manglende betaling til kraftværksejerne for kapacitet og ydelser, hvis ENDK anvender SOGLs art. 82-99 til afvisning af planer.
- "Tilgængelighedsbegreberne" udfordrer de nuværende processer mellem kraftværksejerne og ENDK/ENS.
- Manglende hensyn til anlægssikkerhed kan påføre kraftværksejerne uforholdsmæssigt store tab ved beordring jf. art. 102
- Kraftværksejerne risikerer tab som følge af, at revisionsprocessen i dag behandles i oktober måned, mens SOGL-procesen starter tidligere og afsluttes 1. december, hvorved kraftværksejernes behov for afklaring i august måned ikke imødekommes.

Anbefaling

- Det er afgørende, at kraftværksejerne har frihed til at tilrettelægge driften af deres anlæg. Det bør derfor præciseres, at enhver disposition foretaget af TSO'en medfører betaling til markedspris, reguleret pris eller Cost+ pris.
- Det bør beskrives, hvorledes begreberne "tilgængelig" og "utilgængelig" hænger sammen med "driftklar, betinget driftklar, havari, møjpose og konserveret"
- Hvis kraftværksejerne planlægger at tage et anlæg ud af drift af sikkerhedsmæssige årsager, og TSO'en afviser dette jf. art 102, skal ENDK overtage den fulde risikoeksponering.
- ENDK pålægges, af hensyn til den samlede omkostningsminimering, så vidt muligt at foretage tidlig godkendelse af revisionsplaner (art. 91).

* Begrebet konserveret reguleres i dag af ansøgning til ENS

** ...

Observation

- Art 6.10: "Enhver part kan klage over en relevant systemoperatør eller en TSO i forbindelse med den pågældende systemoperatørs eller TSO's forpligtigelser eller afgørelser iht. denne forordning og kan indbringe en klage for den regulerende myndighed".
- Art 11: ved udarbejdelse eller ændring af vilkår, betingelser eller metoder skal interesseparterne høres.
- ELF 89: Klageadgang i gældende lovgivning
- Forvaltningsretten forhindrer i en række tilfælde aktører i at klage, med henvisning til at de ikke er "individuellet berørt".

Risiko

- Kraftværksejerne fratages deres rettigheder til høring og evt. klageadgang jf. SOGL, med henvisning til dansk lovgivning (dansk forvaltningsret).

Anbefaling

- Det bør præciseres, at den høringsret og klageadgang, som SOGL'en foreskriver, at enhver part har, ikke begrænses ved anvendelse af dansk forvaltningsret, således at uhensigtsmæssige tvivlsspørgsmål undgås.
- Det bør sikres, at elforsyningslovens § 89 kombineret med partsbegrebet iht. dansk forvaltningsret ikke begrænser klageadgangen, som følger af SO GL art 6, stk. 10
- Det bør i elforsyningsloven sikres, at aktører, der berøres af ENDK's metoder, forskrifter mv. helt generelt har klageadgang og høringsadgang i forhold til disse.

Ikrafttræden Håndtering af overgangsperioden

Observation

- Art 192: SOGL'en er trådt i kraft den 14. september 2017.
- En række bestemmelser finder dog først anvendelse på et senere tidspunkt, fordi de er afhængige af metoder mv., som først skal udstedes af ENDK iht. art. 6 (med hørings- og godkendelsesprocedure mv.). Eksempler på forskellige ikrafttrædelsesdatoer er:
 - SOGL art. 18-22 om afhjælpende tiltag (beordringer) er gældende fra den 14. september 2017
 - SOGL art. 102 og 103 om ændringer i planer er gældende fra den 1. januar 2020
- Ændringerne til Elf. Kap 5 forventes at træde i kraft den 1. juli 2018

Risiko

- ENDK og kraftværksejerne vil tolke reguleringen forskelligt.
- Branchen vil anvende SOGLs klagemuligheder.
- Retstilstanden skal afgøres via en lang række klager til Energitisynet mv.
- Der kan gå år før klagerne er endeligt afgjorte.

Anbefaling

- Der bør beskrives hvorledes overgangsperioden håndteres, herunder særligt:
 - hvordan ydelser som før 14 september skulle leveres gratis jf. ENDK forskrifter, men som nu skal markedsudsættes jf. SOGL, skal afregning indtil det tidspunkt, hvor ENDK i overensstemmelse med SOGL'en har designet et ikke-diskriminerende marked for indkøb af disse ydelser.
 - Hvordan betalinger for anvendelse af afhjælpende tiltag skal afregnes.

15. december 2017

LOBA

DI-2017-15838

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Dansk Industri
Confederation of Danish Industry

Sendt pr. mail til:

ens@ens.dk

szp@ens.dk

DI's høringssvar vedr. udkast til lovforslag om elforsyningssikkerhed mm

DI takker for muligheden for at kommentere på udkast til lovforslag vedrørende styrkelse af rammerne for overvågning af elforsyningssikkerhed og for fastsættelse af elforsyningssikkerhedsniveauet, ophævelse af bestemmelse som følge af EU-regler, flytning af ansvar for måling af elektricitet hos elforbrugere direkte tilsluttet transmissionsnettet, samkøring af oplysninger om realiserede energibesparelser, markedsmæssige vilkår i aftaler om energibesparelser og hjemmel til at foretage kabellægning på udvalgte strækninger i naturområder og bymæssige bebyggelse m.v.

DI har bemærkninger til bestemmelserne om elforsyningssikkerhed, flytning af måleransvar og energibesparelser.

Elforsyningssikkerhed

I forhold til de foreslåede bestemmelser om elforsyningssikkerhed bemærker DI, at det er positivt, at der nu kommer en klar definition af, hvad elforsyningsikkerhed er – det gør det mere klart, hvad det er man forholder sig til, når der tales elforsyningssikkerhed.

DI kan også støtte op om, at der fremadrettet tages politisk stilling til elforsyningssikkerhedsniveauet, og at dette niveau fastsættes med inddragelse af de omkostninger, der vil være forbundet med opretholdelse heraf. DI finder det vigtigt, at omkostningerne til opretholdelse af forskellige elforsyningssikkerhedsniveauer tages i betragtning, når niveauet fastsættes, idet der ellers er risiko for, at omkostningerne ved et fastsat niveau ikke står mål med gevinsterne herved, hvilket hverken er samfundsmæssigt eller selskabsmæssigt optimalt. DI finder dog, at proceduren i forbindelse med fastsættelse og offentliggørelse af elforsyningssikkerhedsniveauet er uklar, og DI skal opfordre til transparens i denne proces.

DI finder det ligeledes positivt med anvendelse af markedsbaserede metoder til opretholdelse af elforsyningssikkerheden, når der er et behov for køb af ydelser, da dette vil bidrage til at elforsyningssikkerheden sikres på omkostningseffektiv vis. DI kan derfor bakke op herom.

I forhold til det kommende af ministeren fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed fin-

der DI, at der synes at være et ikke uvæsentligt overlap mellem dette niveau fastsat af ministeren på overordnet plan og den overvågning af leveringskvalitet på distributionsniveau, som er en opgave der nu og i fremtiden varetages af Energitilsynet, der fastsætter et tærskelniveau for tilfredsstillende leveringskvalitet, hvorefter elnetvirksomhederne pålægges en midlertidig sanktion, hvis de ikke lever op til det fastsatte tærskelniveau.

DI finder det derfor vigtigt, at dette lovforslag og Energitilsynets overvågning af leveringskvalitet sammentænkes. Det kunne være ved at elnetselskaberne alene måles op imod det politisk fastsatte niveau for elforsyningssikkerhed fremfor at de også måles op mod et af Energitilsynet fastsat tærskelniveau. Dette med henblik på at undgå dobbeltregulering for elnetvirksomhederne ved at skulle måles op mod to forskellige niveauer for elforsyningssikkerhed, og dermed undgå at de pålægges ekstra administrative opgaver og forpligtelser, hvorved forbrugerne pålægges unødige ekstraomkostninger.

Flytning af måleransvar

DI noterer sig, at der vil være økonomiske konsekvenser for de virksomheder, der påvirkes af flytningen af måleransvaret for virksomheder tilsluttet transmissionsnettet fra Energinet til elnetvirksomhederne. Baggrunden er, at de pågældende virksomheder hermed i modsætning til tidligere vil skulle betale til energispareindsatsen, og at AOKundernes energiforbrug formentligt også vil skulle indregnes i beregningsgrundlaget for energisparemålet. I givet fald vil resultatet blive et højere energisparemål. Omfanget af de økonomiske konsekvenser for de pågældende virksomheder fremgår imidlertid ikke af lovforslaget.

DI kan som sådan godt se pointen i, at der gælder ensartede og klare regler i forhold til måleransvaret for virksomheder tilsluttet transmissionsnettet, og finder det heller ikke som sådan urimeligt, at disse virksomheder også bidrager til energispareindsatsen. Men da omfanget af de øgede omkostninger er uklare, føler DI sig nødsaget til at tage forbehold herfor.

Det skal dog nævnes, at DI er fortalere for, at energispareindsatsen og dens efterfølger finansieres på finansloven. Resultatet af en sådan flytning vil være, at finansiering af indsatsen indgår i den politiske prioritering på linje med udbygning af vedvarende energi og andet. Samtidig forventes flytningen at give samfundsøkonomiske gevinster, som det også var tilfældet ved flytningen af PSO-tariffen fra energiregningen og til finansloven.

Energispareindsats

Overordnet set har energiselskabernes energispareindsats fungeret godt og skabt omkostningseffektive energibesparelser særligt i erhvervslivet. I DI's optik er det dog tid til at ændre fokus i indsatsen fra energibesparelser på købt energi og til at fremme mere effektiv brug af energi. Det anbefaler DI gøres igennem en mere markedsdrevet indsats med statslige udbud, hvor aktører kan byde ind med energieffektivitetsprojekter og få tilskud hertil. Uanset indsatsens form er det afgørende at sikre en troværdig, omkostningseffektiv og markedsdrevet indsats til at fremme effektiv anvendelse af energi. På den baggrund finder DI, at kontrol og herunder kontrol af dobbelttælling og markeds-mæssighed er et vigtigt skridt mod at bekæmpe omgåelser af reglerne i energispareindsatsen. Det er baggrunden for, at DI byder initiativet om samkøring af energisparedata for kontrol af dobbelttælling og markeds-mæssighed velkommen. Det er dog centralt, at

kravene i kvalitetssikringen forbliver på et passende niveau, hvor omkostningerne til sikringen står mål med den øgede sikkerhed, som opnås. I denne sammenhæng skal det eksempelvis overvejes grundigt, hvordan en eventuel revisionspligt indrettes og herunder hvordan "væsentlige aftaler" defineres.

I lovforslaget foreslås en hjemmel hertil indført i hhv. elforsyningsloven, naturgasforsyningsloven og varmemforsyningsloven. DI finder det dog værd at bemærke, at der også bør kontrolleres for dobbelttælling af realiserede energibesparelser med oliebranchens energibesparelser, som også indgår som en del af aftalen om energiselskabernes energispareindsats.

Det er vigtigt for DI, at energispareindsatsens omkostninger er omkostningseffektive sådan, at energiforbrugernes energiregninger, som på nuværende tidspunkt er finansieringskilden, ikke belastes mere end allerhøjest nødvendigt. Dette gælder også ift. omkostningerne til kontrol og samkøring af data.

Det er hertil centralt, at databehandleren behandler data med fortrolighed. Baggrunden er, at sådanne data om virksomheders energiforbrug, energispareprojekter og hvilke energiselskaber, der samarbejder med hvilke kunder, kan være forretningsfølsomme og bør derfor behandles med fortrolighed.

Afslutningsvist er det centralt for DI, at de samlede omkostninger til energispareindsatsen er tilgængelige og troværdige. DI så gerne, at den offentliggjorte omkostningsstatistik opdeles i de i tre typer af omkostninger som energiselskaberne skal indberette omkostningerne i: "omkostninger til realisering af energibesparelser", "administrationsomkostninger" og "øvrige omkostninger". Det er helt vigtigt, at benchmarkingen sikrer et troværdigt billede af omkostningerne til indsatsen, og at omkostningerne er sammenlignelige på tværs af energiselskaber. Som et led i et samlet overblik over hvad indsatsen koster, bør Energistyrelsen, Energitilsynet og statens øvrige omkostninger til indsatsen også opgøres og offentliggøres.

DI har ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Louise Bank
Chefkonsulent

Til Energistyrelsen
Sendt pr. e-mail

21. november 2017

Høringssvar til lov om ændring af lov om elforsyning mv.

Dansk Byggeri takker for høring af Lov om ændring af lov om elforsyning, lov om afgift af elektricitet, lov om naturgasforsyning, lov om varmforsyning, lov om Energinet.dk og lov om fremme af vedvarende energi.

Styrkede rammer for overvågning af elforsyningssikkerheden mv.

Dansk Byggeri har ikke bemærkninger til denne del af lovforslaget.

Ansvar for måling af elektricitet

Det fremgår af lovbemærkningerne, at den ændrede placering af ansvar for måling af elektricitet hos elforbrugere, der er direkte tilsluttet transmissionsnettet, for enkelte af disse elforbrugere vil kunne medføre, at de i fremtiden vil blive opkrævet bidrag til energispareordningen. Formålet med at flytte ansvaret for måling af elektricitet hos elforbrugere direkte tilsluttet transmissionsnettet er at skabe klarhed om ansvaret og sikre en mere hensigtsmæssig rollefordeling, hvor måling af elektricitet hos elforbrugere alene påhviler netvirksomhederne. I praksis er der i dag 25 elforbrugere, som direkte er tilsluttet transmissionsnettet, heraf måles de 15 allerede af netvirksomheder. Dansk Byggeri har ikke bemærkninger til flytningen af ansvaret.

Samkøring af oplysninger om realiserede energibesparelser

Med lovforslaget foreslås det, at energiselskaberne får en pligt til at sikre samkøring af data for energispareprojekter, således at det sikres, at den samme energibesparelse ikke tæller med to gange og udløser to tilskud. Dansk Byggeri støtter op om bestemmelsen, men den bør af hensyn til administrative omkostninger revurderes, hvis det viser sig, at problematikken med to tilskud til ét projekt er begrænset.

Markedsmæssige vilkår i aftaler om energibesparelser

Ministeren bemyndiges til at fastsætte regler om vurderingen af markedsmæssigheden og om fastsættelse af den markedsmæssige pris og vilkår for de aftaler, energiselskaberne indgår til realisering af energibesparelser under energispareordningen. Dansk Byggeri anerkender behovet for retningslinjer for, hvilke kriterier og metoder der nærmere skal lægges til grund for Energitilsynets vurdering af markedsmæssighed. Dansk Byggeri afventer en kommende høring af reglerne, før eventuelle yderligere bemærkninger.

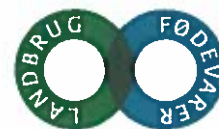
Afslutningsvist vil Dansk Byggeri gerne påpege, at energispareindsats bør gentænkes i et helt nyt set-up, hvor den:

- 1) Adskilles fra energiselskabernes indsats og varetages af en uafhængig aktør.
- 2) Opdeles så en del målrettes erhvervslivet en anden del målrettes bygninger.
- 3) Gøres mere gennemsigtig og mindre administrativ tung.

Dansk Byggeri går gerne i dialog om en nytænkning af energispareindsatsen, særligt hvad angår indsatsen målrettet bygninger.

Med venlig hilsen

Camilla Damsø Pedersen
Chefkonsulent
Dansk Byggeri

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Att.: Suzan Pødenphant

Landbrug & Fødevarer FmbA

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
F +45 3339 4141
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Sendt til: ens@ens.dk; szp@ens.dk

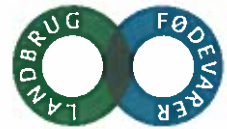
Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om afgift af elektricitet, lov om naturgasforsyning, lov om varmforsyning, lov om Energinet.dk og lov om fremme af vedvarende energi i høring

Landbrug & Fødevarer har modtaget ovennævnte i høring d. 17. november 2017.

Landbrug & Fødevarer støtter indsatsen for større effektivitet og forbedrede konkurrencevilkår i elforsyningssektoren, og dermed også de overordnede linjer i lovforslaget.

I forhold til de konkrete forslag har Landbrug & Fødevarer følgende kommentarer:

- Landbrug & Fødevarer støtter en styrkelse af rammene for overvågning af elforsyningssikkerheden og for fastsættelse af elforsyningssikkerheden. I den forbindelse bør det sikres, at niveauet for elforsyningssikkerheden fastsættes gennem en politisk proces, hvor relevante aktører på området har mulighed for at indgå i arbejdet. Det er dermed også en opfordring til at fortsætte aktørmøder vedrørende elforsyningssikkerhedsredegørelserne, der i dag finder sted i regi af Energinet.
- I forhold til fastsættelse af forsyningssikkerhedsniveauet opfordrer Landbrug & Fødevarer desuden til at vægte omkostningseffektivitet højt, så der ikke foretages urimeligt dyre investeringer i forsyningssikkerhedsinstrumenter, der kun har lille marginal effekt.
- Landbrug & Fødevarer noterer sig at ansvaret for måling af elektricitet hos elforbrugere direkte tilsluttet transmissionsnettet med lovforslaget vil blive overført fra Energinet til netvirksomhederne. L&F mener i den forbindelse, at det er afgørende, at der sikres klare regler for de virksomheder, der både har forbrug og egenproduktion, samt at elforbrugere tilsluttet transmissionsnettet sikres samme serviceniveau som tidligere.
- Det følger desuden af lovforslaget, at der skal ske en samkøring af oplysninger om realiserede energibesparelser og markedsmæssige vilkår i aftaler om energibesparelser. Landbrug & Fødevarer støtter øget kontrol af energiselskabernes energispareindsats, og i den forbindelse, at der samkøres oplysninger, så der kan ske en tiltrængt forbedring i forhold til sager om snyd.
- Landbrug & Fødevarer bakker også op om, at der skal fastsættes regler om vurdering af markedsmæssigheden af energispareprojekter, så der sikres en markedspris i tvivlstilfælde.
- L&F noterer sig dog også, at det fremgår af lovforslaget, at det må forventes, at energiselskaberne vil have en ekstraomkostning til samkøring af energispareprojekter, og at denne "energiselskaberne vil kunne opkræve omkostningerne hos forbrugerne" (p. 39). Der vil dermed være en afledt erhvervsøkonomisk konsekvens af lovforslaget, der er nødvendiggjort at energiselskabernes manglende egenkontrol. L&F mener i den forbindelse, at det er kritisabelt, at der kan opkræves yderligere på en allerede dyr ordning for at rette selskabernes egne fejl. Da udgifterne ikke er yderligere kvantificeret, opfordrer Landbrug & Fødevarer til, at der i forbindelse med indførelsen skabes absolut gennemsigtighed over omfanget og hvilke erhvervskunder, der risikerer at blive ramt af højere udgifter.

- I forlængelse af dette, vil Landbrug & Fødevarer kraftigt opfordre til, at der generelt skabes langt større gennemsigtighed i forhold til opkrævninger til energispareindsatsen på energiforbrugernes regning. I dag er det helt uigennemsigtigt at få indsigt i hvad denne udgiftspost dækker over.

Landbrug & Fødevarer vil gerne forbeholde muligheden for at vende tilbage med yderligere kommentarer, hvis vi finder det nødvendigt.

Med venlig hilsen

Jens Astrup Madsen
Leder af afdelingen for
Klima, Energi & Planter

D +45 3339 4222
M +45 2724 5722
E ja@lf.dk

DOKNR-45-250
Ref.: MJ/fri
E-mail: mj@frinet.dk

15. december 2017

**Høringssvar fra Foreningen af Rådgivende Ingeniører til lov om ændring af:
lov om elforsyning, lov om afgift af elektricitet, lov om naturgasforsyning, lov om var-
meforsyning, lov om Energinet.dk og lov om fremme af vedvarende energi**

Foreningen af Rådgivende Ingeniører, FRI, takker for høringen, og har følgende bemærkninger til de ændringer, der foreslås til loven.

FRI vil gerne kvittere for, at Energistyrelsen i sit udkast til ændring af loven lægger op til en lovgivning, som indeholder de overordnede rammer for regulering, mens de mere detaljerede reguleringer beskrives i bekendtgørelser. Dette sikrer en smidigere proces ved udformning og senere ændringer eller justeringer, f.eks. i tilfælde af uhensigtsmæssigheder.

A. Styrkelse af rammerne for overvågning af elforsyningssikkerhed mv.

Elforsyningssikkerhed

FRI ser positivt på, at der i loven indføres en definition af elforsyningssikkerhed, som sikrer større klarhed og mindre rum for fortolkning hos de involverede aktører. FRI mener dog ikke, at definitionen i §5, nr. 6 er klar nok. Der er brug for en nærmere beskrivelse af, hvordan elforsyningssikkerheden måles for at forstå betydningen af definitionen.

FRI anbefaler, at ordlyden i §5, nr. 6 ikke betegnes som en definition, men et overordnet mål for elforsyningssikkerhed. Klarheden og mindre rum for fortolkning kommer alene ved en nærmere definition af, hvorledes elforsyningssikkerheden måles. Dette bør fremgå klart i lovgivningen - evt. med en henvisning i definitionen i §5, nr. 6 til §27a stk. 4, hvor ministeren gives bemyndigelse til at fastsætte regler for, hvorledes elforsyningssikkerheden opgøres. FRI går ud fra, at principperne for opgørelse af elforsyningssikkerheden fastlægges i en bekendtgørelse, som sendes i høring.

Niveau for elforsyningssikkerhed

FRI er enig i, at elforsyningssikkerhed skal afklares på politisk niveau. Niveaue for elforsyningssikkerheden er afgørende for, at et moderne samfund kan skabe trivsel for borgerne og sikre virksomheder vækst og konkurrencedygtighed. Disse fordele skal dog opvejes i forhold til omkostningerne ved at sikre en høj elforsyningssikkerhed. Proceduren i forbindelse med ministerens fastsættelse og offentliggørelse af elforsyningssikkerhedsniveauet er ikke gennemsigtig i lovudkastet. FRI anbefaler, at bemyndigelsen til ministeren er betinget af en proces, hvor niveauet fastsættes på grundlag af bred politisk enighed. Elforsyningssikkerhedsniveauet har stor betydning for samfundet og omkostninger, herunder investeringer, som ikke skal udsættes for en "stop – go politik".

Besøgsadresse:
Industriens Hus
Rådhuspladsen
København V
T: +45 35 25 37 37
F: +45 35 25 37 38
E: fri@frinet.dk
W: www.frinet.dk

Postadresse:
Vesterbrogade 1E, 3. sal
Postboks 367
DK-1504 København V

Rapportering om det årlige elforsyningssikkerhedsniveau

FRI bakker op om, at der igangsættes en analyse af, hvordan en rapportering kan inkludere fleksibelt elforbrug, variabel energiproduktion fra VE-kilder, udfald på større kraftværker osv. FRI anbefaler, at rapporteringen gøres offentligt tilgængelig og suppleres med en kort og let forståelig opsummering, som sammen med hovedrapporten drøftes i Folketingets Energi-, forsynings- og klimaudvalg.

Generelt

FRI afventer en kommende høring af reglerne om niveau, måling af elforsyningssikkerhed, rapportering af elforsyningssikkerheden og markedsbaserede metoder før yderligere bemærkninger.

**B. Samkøring af oplysninger om realiserede energibesparelser og markeds-
mæssige vilkår i aftaler om energibesparelser****Samkøring af oplysninger om realiserede energibesparelser**

Med lovforslaget foreslås det, at energiselskaberne får en pligt til at videregive informationer om projekter efter anmodning fra Energitilsynet og sikre samkøring af data for energispareprojekter. FRI er enig i, at der er behov for et effektivt tilsyn med energispareordningen. Omfanget, og fokus på et effektivt tilsyn, skal dog være omkostningseffektivt i forhold til de til enhver tid værende udfordringer, som ønskes imødegået med tilsynet. Dette bør afspejles i ministerens kommende regler.

Markedsmæssige vilkår i aftaler om energibesparelser

Ministeren bemyndiges til at fastsætte regler om vurderingen af markedsmæssigheden og om fastsættelse af den markedsmæssige pris og vilkår for de aftaler, energiselskaberne indgår til realisering af energibesparelser under energispareordningen. FRI er enig i, at der er behov for regler på området og afventer en kommende høring af reglerne, før yderligere bemærkninger.

For at genskabe tiltroen til den nuværende energispareordning mener FRI, at de samlede omkostninger til indsatsen skal være tilgængelige og offentliggjort. Med samlede omkostninger tænkes ikke alene på energiselskabernes omkostninger, men også omkostninger til indsatsen hos Energistyrelsen, Energitilsynet og øvrige instanser. For så vidt angår energiselskabernes omkostninger bør disse som minimum være fordelt på de tre omkostningstyper, som energiselskaberne skal indberette omkostningerne i: omkostninger til realisering af energibesparelser, administrationsomkostninger og øvrige omkostninger.

Afslutningsvis vil FRI nævne, at FRI er enig med ministeren i, at energispareindsatsen bør gentænkes. FRI har sammen med FRI's medlemsvirksomheder udarbejdet et dokument med forslag, som vil kunne indgå i en ny ordning. FRI vil gerne indgå i dialog herom.

Foreningen af Rådgivende Ingeniører uddyber gerne bemærkningerne. Kontakt gerne undertegnede på tlf. 3525-3746.

Med venlig hilsen

Majbritt Juul
Chefkonsulent Energi og Byggeri

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K.

15. december 2017

Høringssvar vedrørende lov om elforsyning

Elforsyning og omkostningerne hertil har stor betydning for danske virksomheders konkurrenceevne, og det er Dansk Erhvervs ønske, at reguleringen af elforsyningen og af elmarkedet i høj grad skal ske ud fra hensyn til sikring af forsyning og lave, konkurrencedygtige priser på el og elforsyning.

Specifikke bemærkninger

Lovforslagets elementer om styrkelse af rammerne for overvågning af elforsyningssikkerhed og for fastsættelse af elforsyningssikkerhedsniveauet med fokus på markedsbaserede metoder, har til formål at sikre en stabil elforsyningen, hvilket er en helt afgørende opgave for Energinet.

I forhold til Energinets anskaffelse af ydelser, herunder systembærende egenskaber, er Dansk Erhverv opmærksom på den risiko for stigning i tariffene, som lovforslaget medfører og ønsker, at denne effekt minimeres.

Angående Energinets foranstaltninger mod potentielle mangelsituationer, er det vigtigt, at foranstaltningerne doseres og bringes i anvendelse ud fra et energiforbrugerhensyn om at sikre stabilitet. Elproduktion og markedet for el er i forvejen stærkt reguleret, idet en stor del af produktionen jo eksempelvis er statsstøttet. Dansk Erhverv ser under den givne markedssituation derfor ikke noget konkurrencemæssigt problem i, at Energinet foretager passende interventioner i elmarkedet.

Dansk Erhverv støtter forslaget om samkøring af oplysninger om realiserede energibesparelser og markeds-mæssige vilkår i aftaler om energibesparelser, da det er Dansk Erhvervs vurdering, at det vil bidrage til en tiltrængt forbedring af kvaliteten af ordningen.

Med venlig hilsen

Søren Büchmann Petersen
Energipolitisk chef

Til Energistyrelsen
ens@ens.dk
Cc: szp@ens.dk

Plan-Fjernvarme, Bygas & Kraftvarme
Direkte tlf. 2795 2746
E-mail jmpe@hofor.dk
Journal nr. 01.03-00636
Dato 15.12.2017

Høringssvar til udkast til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om afgift af elektricitet, lov om naturgasforsyning, lov om varmeforsyning, lov om Energinet.dk og lov om fremme af vedvarende energi

HOFOR finder det positivt, at lovforslaget giver mulighed for, at der fremadrettet sættes mere fokus på elforsyningssikkerheden, og at Energinet gennem langsigtede udmeldinger om behov skal skabe mulighed for konkurrence (transparente udbud) mellem elproducenterne.

Det er dog vigtigt for HOFOR, at Energinets krav og ønsker til driften af kraftvarmeværker hverken belaster fjernvarmebrugere eller hæmmer HOFOR's mulighed for at overholde indtægtsrammer og udmøntede effektiviseringskrav pålagt af Energitilsynet/Forsyningstilsynet.

Tvangskørsler

Det bør direkte fremgå af loven, at der ved tvangskørsler - fx på grund af, at der kun er en lokal elproducent, som kan levere forsyningssikkerheden - kompenseres for *alle* ekstra selskabsspecifikke omkostninger som direkte og indirekte er forbundet hermed. Der tænkes i denne sammenhæng fx på negative konsekvenser på varmesiden af:

- Slidtage og forringet restlevetid forbundet med tvangsdrift, da fjernvarmeselskaberne har indgået lange aftaler om betaling for fjernvarme fra kraftvarmeværkerne, herunder forudbetalinger. I værkernes forventede levetid er det derfor væsentligt, at værkernes levetid ikke forringes.
- Ekstraomkostninger forbundet med fjernvarmekøb fra dyrere enheder/producenter, såfremt varmen ikke er til rådighed fra de centrale kraftvarmeværkerne på grund af tvangskørsel.
- Ekstraomkostninger ved varmekøb, såfremt værksrenoveringer påbydes foretaget i fyringssæsonen.

For at sikre, at Energinet har incitament til at planlægge, og at der er rimelig compensation for selskaber med uforudsete, kortvarige tvangskørsler, bør betalingsmodellen baseres på en cost+ -model. Alle selskabsspecifikke

omkostninger – herunder omkostninger på varmesiden – samt forrentning af investeret kapital bør opgøres og indregnes i modellen.

Der bør tages højde for hensynet til transparente rammevilkår, hvorfor kompensationsreglerne bør defineres direkte i lovgivningen. Desuden bør krav fra myndigheder indregnes i de indtægtsrammer, som udmøntes af Energitilsynet/Forsyningstilsynet.

Til Energistyrelsen

13. december 2017

Høringssvar vedr. forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om afgift af elektricitet, lov om naturgasforsyning, lov om varmeforsyning, lov om Energinet.dk og lov om fremme af vedvarende energi (styrkelse af elforsyningssikkerheden m.m.)

Sagsnr.
2017-0395633

Dokumentnr.
2017-0395633-2

Sagsbehandler
Jesper Svensson

Københavns Kommune er bekendt med, at elforsyningssikkerheden i København i de kommende år er udfordret.

Københavns Kommune finder det derfor positivt, at lovforslaget giver mulighed for, at der fremadrettet sættes mere fokus på elforsyningssikkerheden, og at Energinet gennem langsigtede udmeldinger om behov skaber mulighed for konkurrence (udbud) mellem elproducenterne.

Det er dog samtidig vigtigt for Københavns Kommune, at fjernvarmebrugernes hverken direkte eller indirekte belastes af Energinet.dk's krav og ønsker til driften af kraftvarmeværker.

Københavns Kommune anbefaler derfor, at det fremgår direkte af loven, at fjernvarmen hvis der kræves drift af anlæggene - fx hvis der kun er en lokal elproducent, som kan levere forsyningssikkerheden - kompenseres for *alle* ekstra omkostninger som direkte og/eller indirekte er forbundet hermed, og at de nærmere kompensationsregler defineres direkte i lovgivningen.

Der tænkes i denne sammenhæng fx på kompensation for:

- Slitage og forringet restlevetid forbundet med tvangsdrift. Fjernvarmeselskaberne har indgået lange aftaler om betaling, herunder forudbetalinger, for fjernvarme fra kraftvarmeværkerne. Det er derfor væsentligt, at værkernes levetid ikke forringes.
- Ekstraomkostninger forbundet med fjernvarmekøb fra dyrere enheder/producenter, såfremt varmen ikke er til rådighed fra de centrale kraftvarmeværker på grund af tvangskørsel.
- Ekstraomkostninger ved varmekøb, såfremt værksrenoveringer påbydes foretaget i fyringssæsonen.

Det er desuden Københavns Kommunes opfattelse, at det bør fremgå af lovgrundlaget, at Energinet.dk i deres dispositioner vedrørende elforsyningssikkerheden og effekttilgængeligheden også bør tage behørigt hensyn til varmeforsyningssikkerheden. Det bør være et fast kriterium. Endelig bør det fremgå klart, at det vil være en undtagelse, at der kræves drift af anlæggene.

**Kontoret for Selskaber
og Aktivstrategi**

Københavns Rådhus,
Rådhuspladsen 1
1599 København V

Mobil
5137 3557

E-mail
jes@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800312

Energistyrelsen

ens@ens.dk, szp@ens.dk

DENFO, Danske Energiforbrugere
Baldersvej 10
8850 Bjerringbro
CVR.: 38865390
Tlf.: 415 12345
www.denfo.dk
info@denfo.dk

Bjerringbro, den 15. december 2017.

Høringssvar til høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om afgift af elektricitet, lov om naturgasforsyning, lov om varmforsyning, lov om Energinet.dk og lov om fremme af vedvarende energi (Styrkelse af rammerne for overvågning af elforsyningssikkerhed og for fastsættelse af elforsyningssikkerhedsniveauet, ophævelse af bestemmelser som følge af EU-netregler, flytning af ansvar for måling af elektricitet hos elforbrugere direkte tilsluttet transmissionsnettet, samkøring af oplysninger om realiserede energibesparelser, markedsmæssige vilkår i aftaler om energibesparelser og hjemmel til foretage kabellægning på udvalgte strækninger i naturområder og bymæssig bebyggelse m.v.).

DENFO, Danske Energiforbrugere, er en sammenlægning af SDE, Sammensluttede Danske Energiforbrugere og Danske Solcelleejere. DENFO, takker for muligheden for at afgive høringssvar til ovennævnte.

DENFO, Danske Energiforbrugere anmoder om, at blive optaget på høringslisten og om i fremtiden at få tilsendt høringer mv. på mail bestyrelsen@denfo.dk.

DENFO mener:

- At der i høringsmaterialet skal være dokumentation for / link til de EU-regler mv., der henvises til i høringsbrevet, de love-, Bekendtgørelser mv. der er i høring.
- At det inden overførsel af ansvaret for måling af el hos elforbrugere direkte tilsluttet transmissionsnettet drages omsorg for, at elnetvirksomhederne er udskilt, og at reglerne for adskillelse mellem de forskellige grene af elselskaberne er overholdt iht. direktiv 2009/72/EF af 13. juli 2009.
- At samkøring af oplysninger om realiserede energibesparelser skal ske før, at tilskuddene udbetales og således udbetaling af energisparetilskud ikke udbetales flere gange for samme energibesparelse. Til det formål skal der oprettes en central database.
- At prisfastsættelse af energibesparelser skal ske på markedsvilkår, og derfor ikke kan være underlagt hverken en ministers eller styrelses skøn.

- At DENFO ingen bemærkninger har til kabellægning af elnet på udvalgte strækninger, når der blot tages hensyn til, at disse kabler skal kunne klare udsvinget i elproduktion og -forbrug, så de ikke over tid graver sig selv op.

Generelle betragtninger:

Det er DENFOs generelle opfattelse, at hensynet til forbrugerne spiller en al for lille rolle i dansk energilovgivning.

At de private forbrugere betaler en uforholdsmæssig stor del af udgifterne til drift af el, gas og fjernvarme og til energisparetilskud.

DENFO indgår gerne i en proces, der skal fremkomme med konkrete forslag til løsninger til gavn for forbrugerne.

Venlig hilsen

DENFO, Danske Energiforbrugere,

VedvarendeEnergis kommentar til forslag om lov om ændring af lov om elforsyning, lov om afgift af elektricitet, lov om naturgasforsyning, lov om varmeforsyning, lov om Energinet.dk og lov om fremme af vedvarende energi.

Klosterport 4 E, 1.sal
DK - 8000 Aarhus C
Tel: +45 86 76 04 44
www.ve.dk

Når Energi-, forsynings- og klimaministeren overtager ansvaret for elforsyningssikkerheden, bør der samtidig etableres en åben proces for fastlæggelse af niveau for elforsyningssikkerheden. Processen bør inddrage Folketinget og bør omfatte en åben konsultation (en offentlighedsfase), hvor alle aktører har mulighed for at bidrage. Konsultationen bør baseres på oplæg fra Energinet og ministeriet.

For energiforsyningsselskabernes opfyldelse af deres mål om energibesparelser er det vigtigt at indsatsen leder til mest muligt reelt sparet energi, både i forhold til målene og i forhold til indsats og omkostninger. Det er derfor udmærket at øge indsatsen for at hindre at de samme energibesparelser tælles med flere gange og at der gøres en ekstra indsats for at begrænse omkostningerne til den aktuelle markedspris, når en sådan eksisterer. Dette er dog langt fra tilstrækkeligt. Det bør suppleres med en indsats for at mindske mængden af energibesparelser, der medregnes til opfyldelse af energispareforpligtelserne, men som alligevel ville være gennemført uden indsats fra energiselskaberne.

Samtidig bør indsatsen overfor boliger gentænkes, da der her er store potentialer, som den nuværende indsats har svært ved at nå. Det betyder at indsatser i boliger dels bliver dyre, dels medtager mange energisparetiltag, som alligevel ville være gennemført uden støtte fra energiselskaberne. Derfor opfordrer vi til at der samtidig med denne lovændring igangsættes et arbejde for en ny energispareordning for boliger, hvor man:

- gentænker konceptet,
- gør på op med energispareordningens meget firkantede måde at tælle energibesparelser på, og
- inddrager de bedste erfaringer fra bl.a. Bedre Bolig ordningen, og fra energimærkningsordningen, hvor der udstedes over 60.000 energimærker pr. år og hvor de fleste, der får et energimærke, forventer at gennemføre en del af de anbefalede energibesparelser,
- inddrager de bedste erfaringer fra udlandet.

Yderligere oplysninger politiske koordinator Gunnar Boye Olesen.

D 15. december 2017
R Gunnar Boye Olesen
E olesen@ve.dk
Tek.: +45 86760444
Fax +45 86227096

14. december 2017

Høringssvar - Ny Elforsyningslov

Danmarks Vindmølleforening, Foreningen af slutbrugere af energi og Vindmølleindustrien støtter den overordnede hensigt i lovforslaget om at ændre den danske Elforsyningslov for at sikre overensstemmelse med den europæiske regulering af det indre marked. Denne ændring er nødvendig, og implementeringen af den europæiske lovgivning vil sikre et bedre grundlag for et velfungerende indre marked for energi.

Vores organisationer ser et velfungerende indre marked som et afgørende grundlag for en fortsat omkostningseffektiv grøn omstilling. Handel over grænserne og mellem medlemsstaterne er en forudsætning for et velfungerende indre marked, og forordningens ensretning af rammerne for driften af elnetterne i Europa vil yderligere understøtte dette.

Vi finder imidlertid, at der i udkastet til implementeringsforslaget forekommer initiativer til sikring af forsyningssikkerheden, som er markedsforvridende og unødvendige i betragtning af de allerede foretagne og vedtagne investeringer i det danske elnet. Der er behov for, at lovforslaget tager yderligere hensyn til det indre marked for energi ved at de foreslåede statslige indgreb i elmarkedet som fremføres i udkastet reduceres til et absolut minimum.

De eksisterende og planlagte, statsejede komponenter i elnettet er ifølge Energinets egne analyser tilstrækkelige til at sikre forsyningssikkerheden i det danske elsystem i normaldriftssituationer. Det bør sikres, at både de statsejede komponenter i elnettet, som allerede er etableret i de senere år samt de komponenter, der er vedtaget, og som vil blive etableret i de kommende år - herunder udlandsforbindelser og synkronkompensatorer - bliver anvendt ud fra samfundsøkonomiske kriterier når Energinet skal sikre forsyningssikkerheden. Ellers vil etableringen af nye, forbrugerfinansierede komponenter i elnettet medføre unødvendige udgifter for de danske elforbrugere ved den fremtidige drift af det danske elsystem.

Opretholdelse af forsyningssikkerheden

I henhold til Elreguleringsudvalgets anbefalinger indeholder lovforslaget et forslag om, at ministeren fremadrettet skal fastsætte niveauet for forsyningssikkerhed. Fastsættelsen af niveauet for elforsyningssikkerhed vil derfor fremadrettet blive et politisk spørgsmål.

Vores organisationer opfordrer til, at det nuværende høje niveau af forsyningssikkerhed i Danmark opretholdes. En årlig rapportering af tilstanden for forsyningssikkerheden i Danmark fra Energinet vil højne transparensen om elsystemets tilstand.

Udkastet indeholder et forslag om, at Energinet i højere grad skal anvende markedsbaserede værktøjer til sikring af forsyningssikkerheden. Dette skulle angiveligt sikre de rigtige investeringssignaler i forhold til de nødvendige ydelser. Det foreslås, at man i situationer uden konkurrence fra centralt hold skal fastsætte en pris, der svarer til den pris, der ville optræde i en situation med konkurrence. Det er efter vor opfattelse direkte i strid med EU's statsstøttere regler.

Betalingsbestemmelserne for fremskaffelse af de enkelte ydelser er ikke reguleret i forordningen. Når disse udstedes på nationalt plan i bekendtgørelser, bør bestemmelserne naturligvis følge de europæiske statsstøttere regler. Disse udelukker anvendelse af beregnede markedspriser i situationer uden konkurrence, som foreslået i udkastet til loven. Ifølge de europæiske statsstøttere regler skal ydelserne værdisættes som "cost+ "-afregning¹.

Anvendelse af markedsbaserede værktøjer skal sikre den mest samfundsøkonomisk hensigtsmæssige fremskaffelse af de nødvendige ydelser. Det danske transmissionsnet er i dag blevet udbygget i en grad, så det ikke længere er nødvendigt for Energinet at indkøbe ydelser til sikring af forsyningssikkerheden i transmissionsnettet i normaldriftssituationer.² Det gælder f.eks. indkøb af spændingsregulering og systembærende egenskaber.

Aktivering af kraftværker til sikring af forsyningssikkerhed og systembærende egenskaber har en række negative konsekvenser for elmarkedet, bl.a. i form af forvridninger af den fri prisdannelse i Danmark og det øvrige indre marked for el. Konkret vil elpriserne være lavere i situationer, hvor systemoperatøren aktiverer kraftværker af hensyn til forskellige ydelser, end i en situation uden aktivering af kraftværker af hensyn til f.eks. systembærende egenskaber.

Konkret medfører den statslige aktivering af kraftværker af hensyn til levering af forskellige ydelser til elnettet et overudbud af el i disse situationer, som oftest optræder om sommeren, hvor hovedparten af elproduktionen i Danmark sker på vindmøller og solceller.

Anvendelse af disse tiltag har derfor negative konsekvenser for de øvrige elproducenter i form af lavere elpriser, som derudover forøger statens tilskuds-udgifter til vedvarende energi. Statslige indgriben i elmarkedet underminerer tilliden til den fri prisdannelse i det indre marked for el og øger investorriskoen i dette marked – specielt i

¹ Se de statsstøttere reglerne principper for behandling af situationer uden konkurrence fastlagt i Chronopost-dommen fra 2003.

² Se Energinet's beskrivelse af behovet for systembærende egenskaber: [link](#)

situationer, hvor der ikke er nogen forsyningssikkerhedsmæssig begrundelse for reguleringen.

De kunstigt sænkede priser på engrosmarkedet for el vil ikke alt i alt være en fordel for forbrugerne; fordi forbrugerne via nettariffen skal betale for tvangskørslen af kraftværkerne.

Anvendelse af disse tiltag og statslige indgreb i den fri prisdannelse i elmarkedet bør derfor begrænses til et minimum, og dette princip burde indarbejdes i den kommende regulering af elsektoren. En dansk lovgivning på bekendtgørelsesniveau som opfordrer til flere statslige indgreb i markedet, end der anvendes i dag, og som ikke er teknisk nødvendige, er efter vor opfattelse i strid med EU's konkurrenceregler. Såfremt Energistyrelsen i modsætning til Danmarks Vindmølleforening, Foreningen af slutbrugere af energi og Vindmølleindustrien vurderer, at det er en lovlig praksis, bør man få det bekræftet ved at anmelde de planlagte statslige indgreb til EU-kommissionen.

I henhold til artikel 21 stk. 2 i forordning 1483/2017 er TSOerne pålagt at anvende de mest omkostningseffektive tiltag til at sikre de nødvendige ydelser til elsystemet. Dette pålægger TSOerne at anvende de allerede tilgængelige enheder i elnettet til sikring af de nødvendige ydelser.

Behovet for investeringssignaler og omfanget af statslige investeringer

Det fremsendte forslag om at understøtte investeringssignaler til ydelser til sikring af forsyningssikkerheden bør ses i sammenhæng med, at staten igennem de senere år har udbygget elnettet med en række betydelige investeringer, som har medført, at elnettet kan levere de nødvendige ydelser til sikring af forsyningssikkerheden.

I de kommende år vil behovet for systembærende egenskaber ifølge Energinet falde yderligere pga. statens investeringer i etableringen af COBRA-forbindelsen til Holland og den mulige Viking Link-forbindelse til Storbritannien.

Elnettet er derfor i dag i en situation, hvor de eksisterende komponenter i nettet kan levere de nødvendige ydelser. Fremadrettet vil etableringen af allerede vedtagne, nye komponenter i elnettet fuldt ud dække Danmarks behov. De nye komponenter forventes at have en levetid på 30-40 år, ifølge Energinets business case for den mulige Viking Link-forbindelse.

Behovet for investeringssignaler til sikring af de nødvendige egenskaber er derfor ikke-eksisterende. Lovforslagets initiativ er således ikke proportionalt i forhold til den negative indvirkning på det indre marked for energi og bør derfor ikke gennemføres.

En samfundsøkonomisk efficient fremskaffelse af de nødvendige ydelser og en minimering af forvridningen af det indre marked

De danske elforbrugere har gennem en række statslige investeringer i elnettet i de senere år finansieret en række enheder i form af udlandsforbindelser og synkronkompensatorer, som kan levere de nødvendige ydelser til sikring af forsyningssikkerheden. Investeringen i disse enheder er baseret på samfundsøkonomiske business cases udarbejdet af Energinet og godkendt af Energiministeren på baggrund af en sagsbehandling i Energistyrelsen.

Omkostningerne til anvendelsen af komponenter i elnettet til sikring af de nødvendige egenskaber udgøres af et begrænset energitab i komponenterne, hvilket ikke forvrider det indre marked. Aktivisering af kraftværker medfører derimod betydelige omkostninger til brændsel og elproduktion som biprodukt, som yderligere forvrider prissætningen i det indre marked for el, som beskrevet ovenfor.

Den fremtidige fremskaffelse af de nødvendige ydelser bør derfor baseres på de samfundsøkonomiske principper, der var grundlaget for de business cases, som lå bag de statslige investeringer.

For at sikre, at de betydelige statslige investeringer i disse komponenter i elnettet ikke vil medføre tab for de danske elforbrugere, bør den kommende elforsyningslov understøtte en samfundsøkonomisk efficient fremskaffelse af de nødvendige ydelser, og dermed i højest mulig grad anvende de enheder, der allerede er tilgængelige i elnettet. Samtidig bør reguleringen, i langt højere grad end det er udtrykt i udkastet, sigte mod at minimere den statslige indgriben i det indre marked for el.

På vegne af:

Vindmølleindustrien

Martin Risum Bøndergaard
(mail: mrbr@windpower.org)

Foreningen af slutbrugere af energi

Anders Plejdrup Houmøller
(mail: fse@fse)

Danmarks Vindmølleforening

Søren Klinge
(mail: sk@dkvind.dk)

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Att: ens@ens.dk, og szp@ens.dk

Fjernvarmens Hus
Merkurvej 7
DK-6000 Kulbøing
Tlf: +45 7630 8000
mail@danskfjernvarme.dk
www.danskfjernvarme.dk
cvr dk 55 83 10 17

Dansk Fjernvarmes høringssvar vedrørende udkast til lov om ændring af elforsyningsloven samt samkøring af oplysninger om realiserede energibesparelser og markedsmæssige vilkår i aftaler om energibesparelser

14. december 2017
Jt/ush

Dansk Fjernvarme har 17. november 2017 modtaget ovennævnte udkast til høring og har følgende kommentarer.

Elforsyningsloven: Flytning af ansvar for måling af elektricitet hos el-forbrugere direkte tilsluttet transmissionsnettet

Flytning af måleopgaven mellem Energinet og el-distributionsselskaberne begrundes i følgende forhold:

1. Måling af energiforbrug er ikke kerneopgave for Energinet
2. Netvirksomheder måler allerede 15 ud af 25 transmissionstilsluttede forbrugere
3. Netvirksomheder får mulighed for at opkræve tariffer til dækning for omkostninger til realisering af energibesparelser

Generelt er det ikke et godt princip at skille måling og afregning af omkostninger for måling ad. Opkrævning af tariffer via tredje part medfører mulighed for beregning af betalinger, som ikke svarer til de reelle omkostninger. Dansk Fjernvarme betænkelig ved forslaget, som ikke ser ud til at understøtte omkostningsægte tarifiering. Det er Dansk Fjernvarmes erfaring at omkostninger der knytter sig til måling er faste omkostninger som er uafhængig af den kapacitet der leveres, hvorfor betalingen bør opkræves som et fast beløb i kr/år. Opkræves betalingen i kr./kWh vil de transmissionstilsluttede forbrugere komme til at betale en pris der langt overstiger de omkostninger de giver anledning til idet, store kunder af denne karakter normalt har høj udnyttelse af forbindelserne

Det bliver i punkt 1. fremhævet, at måling ikke er en kerneopgave for Energinet. Energinet har næsten 100 kunder i form af distributionsselskaber med endnu flere forbindelser samt driver og måler udvekslingen på forbindelserne til udlandet samt afregner tilskud og PSO-betalinger. Det er dermed en udokumenteret påstand, at Energinet ikke måler og afregner energi og at dette ikke er en kerneopgave. Adskillelse af distributionskunder fra direkte kunder giver mulighed for at etablere diskriminerende vilkår og betalingssystemer, som ikke er i overensstemmelse med de ydelser der leveres.

At netvirksomheder allerede afregner 15 ud af 25 transmissionskunder gør ikke metoden mere rigtig, såfremt der pågår diskriminering i forhold til de ydelser som leveres og såfremt der ikke opkræves en omkostningsægte tarifiering.

Dansk Fjernvarme anerkender at forbrugere på transmissionsnettene tilsvarende forbrugere i distributionsnettene skal bidrage til energispareforpligtelsen. Dette

bidrag kan dog opkræves direkte hos transmissionskunden med et transparent bidrag via målerafregningen. Det kræver ikke nødvendigvis flytning af faktureringsansvaret. Når distributionsselskaber fakturerer system og transmissionstariffer for Energinet kan Energinet også fakturere energibesparelser for distributionsselskaberne.

Dansk Fjernvarme bekymres over, at den reelle grund til at målingen ønskes flyttet til distributionsselskabet handler om reguleringen, idet muligheden for at lade energimængderne indgå i omkostningsrammen og forrentningsrammen hos distributionsselskaberne giver mulighed for en omsætning og indtjening, som langt overgår de omkostninger der er ved at administrere målere.

Forslaget understøtter et tarifysystem som ikke medfører betalinger i forhold til de omkostninger forbrugerne giver anledning til. Distributionsselskaberne bør kun kunne opkræve betaling i kr./år for måleropgaven, idet måleromkostningerne relaterer sig til faste årlige omkostninger. Energispare opgaven skal dækkes på samme vis som hos distributionsselskaberne.

Samkøring af oplysninger om energibesparelser

I lovforslagets §4 punkt 2 foreslås det, at der i §28 b i lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 523 af 22. maj 2017, indsættes regler om samkøring af oplysninger om energibesparelser.

Dansk Fjernvarme anerkender formålet med samkøringen, som er aftalt i Energispareaftalen, og deltager gerne i den praktiske gennemførelse af denne, når lovhjemlen er på plads og såfremt, at de praktiske forhold omkring samkøringen, herunder det skema der skal udfyldes af varmedistributionsvirksomhederne, er på plads i god tid.

Dansk Fjernvarme vil dog foreslå, at det er Energistyrelsen selv, der gennemfører samkøringen og ikke samarbejdsorganerne. Det er efter Dansk Fjernvarmes vurdering uhensigtsmæssigt, at det er samarbejdsorganerne og dermed brancheforeningerne, der er ansvarlige for samkøringen. Set i lyset af den massive kritik, energispareordningen har været genstand for, forekommer det uheldigt, at brancherne skal kontrollere sig selv.

Når samkøringen skal gennemføres, vil det give varmedistributionsselskaberne en stor administrativ opgave, ift. at levere de nødvendige oplysninger på samtlige af deres energibesparelser. Derudover vil det være en stor opgave for Dansk Fjernvarme at indsamle alle disse lister over energibesparelser fra omkring 400 varmedistributionsselskaber – især hvis Dansk Fjernvarme skal hjælpe med at sikre, at listerne er udfyldt korrekt. Derfor mener Dansk Fjernvarme, at samkøringen først bør pålægges varmedistributionsselskaberne året efter, at de lovmæssige og praktiske omstændigheder er helt på plads, så selskaberne har tid til at indstille sig på opgaven og indsamle de nødvendige oplysninger over året. Det

vil altså sige, at der først laves samkøring af 2018 energibesparelser og ikke af 2017 energibesparelserne.

Markedsbestemte vilkår ifm. aftaler om energibesparelser

I lovforslagets §4 punkt 1 foreslås følgende ændring i lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 523 af 22. maj 2017:

"I § 28 b, stk. 4, indsættes som 2. pkt.:

»Energitilsynet fastsætter skønsmæssigt en markeds-mæssig pris, der kan indregnes i varmedistributionsvirksomhedens priser efter lovens kapitel 4, jf. dog stk. 6, hvis tilsynet ikke finder, at en aftale er indgået på markedsbestemte vilkår.«"

Dansk Fjernvarme vil gøre opmærksom på, at det er problematisk, hvis Energitilsynet bagudrettet kan fastsætte den pris, som en varmedistributionsvirksomhed kan indregne i sine priser jf. kapitel 4 i Lov om Varmeforsyning, for aftaler om køb af energibesparelser, som allerede er indgået og afviklet mellem varmedistributionsvirksomheden og andre virksomheder. Hvis en varmedistributionsvirksomhed ikke kan indregne en allerede afholdt omkostning ifm. realisering af energibesparelser i sine priser, har virksomheden ingen mulighed for at få dækket omkostningen, da den er underlagt varmforsyningslovens hvile-i-sig-selv principper.

Der argumenteres i bemærkningerne til lovforslaget under afsnit 5.1.4. med, at denne hjemmel findes i lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning, og at det er Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets opfattelse, at tilsvarende indirekte gælder efter varmforsyningsloven. Her må Dansk Fjernvarme bemærke, at lov om elforsyning og lov om naturgasforsyning ikke pålægger el- og gasvirksomhederne de samme hvile-i-sig-selv principper og derfor kan der ikke laves en direkte sammenligning.

Såfremt Energitilsynet, på baggrund af aftaler som ikke vurderes at være indgået på markedsbestemte vilkår, skal kunne fastsætte en skønsmæssig markeds-mæssig pris for en varmedistributionsvirksomheds aftaler om realisering af energibesparelser, er det Dansk Fjernvarmes holdning, at dette kun kan lade sig gøre for varmedistributionsvirksomhedens fremtidige aftaler.

Et forslag kunne i stedet være, at Energitilsynet, hvis det findes relevant, kan pålægge en varmedistributionsvirksomhed et loft for virksomhedens pris i efterfølgende aftaler om realisering af energibesparelser. Et sådant loft vil dog skulle revurderes med en jævnlig frekvens, da den historiske markedspris på energibesparelser i perioder har udvist markante ændringer.

I lovforslagets §4 punkt 2 foreslås følgende ændring ang. markedsbestemte vilkår i forbindelse med energibesparelser i lov om varmforsyning, jf. lovbekendtgørelse nr. 523 af 22. maj 2017:

"I § 28 b indsættes som stk. 6-9:

»Stk. 6. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om vurderingen af, om aftaler, som varmedistributionsvirksomheder indgår for at opfylde forpligtelser til at realisere dokumenterbare energibesparelser efter stk. 1 og efter regler udstedt i medfør af stk. 2, er indgået på markedsbestemte vilkår samt regler om fastsættelse af markedsbestemte priser, der fastsættes i henhold til stk. 4. Ministeren kan endvidere fastsætte regler om revisionspligt og om dokumentationspligtens indhold og rækkevidde samt om sagsbehandling."

Dansk Fjernvarme finder det bemærkelsesværdigt, at der indføres denne form for bemyndigelseslovgivning uden konkret indhold, eftersom Energiselskabernes Energispareindsats som udgangspunkt beror på en frivillig aftale mellem Energi-, forsynings- og klimaministeren og net- og distributionsselskaberne. Såfremt der skal fastsættes regler jf. ovenstående bemyndigelse om vurdering af markedsbestemte vilkår og fastsættelse af markedsbestemte priser mv. for varmedistributionsvirksomhederne, håber Dansk Fjernvarme, at ministeren vil gøre dette i dialog og samarbejde med Dansk Fjernvarme og varmedistributionsvirksomhederne.

Det skal som tidligere nævnes, at Dansk Fjernvarme hilser den øgede økonomiske kontrol velkommen, men igen må Dansk Fjernvarme påpege, at en forebyggende indsats, fx i form af en letforståelig og entydig omkostningsvejledning og klart definerede indberetningsskemaer til omkostninger, efter Dansk Fjernvarmes vurdering, vil kunne reducere en del af de fejl, der har medført afvigende indberetninger for fjernvarmebranchen.

Dansk Fjernvarme har ikke yderligere bemærkninger.

Med venlig hilsen

Vedrørende elforsyningsloven
John Tang · Chefkonsulent
Dansk Fjernvarme
jt@danskfjernvarme.dk
Tlf +45 7630 0000

Vedrørende energibesparelser
Uffe Schifter-Holm · Konsulent
Dansk Fjernvarme
ush@danskfjernvarme.dk
Tlf +45 7630 0000

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
E-mail: ens@ens.dk / szp@ens.dk

Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om afgift af elektricitet, lov om naturgasforsyning, lov om varmeforsyning, lov om Energinet.dk og lov om fremme af vedvarende energi i høring.

Dansk Gartneri takker for muligheden for at afgive bemærkninger til høringsmaterialet.

Dansk Gartneri har noteret sig forslaget til samkøring af oplysninger om realiserede energibesparelser og markedsmæssige vilkår i aftaler om energibesparelser.

Det følger af lovforslaget, at formålet med at indhente, videregive og samkøre personoplysningerne hos f.eks. en tilskudsmodtager i første omgang er at sikre identifikation af den realiserede energibesparelse, herunder identifikation af hvem, der skal modtage et tilskud for realiseringen af energibesparelsen.

Dansk Gartneri hilser de pågældende kontroltiltag velkommen og kan kun bakke op om tiltag, der har til formål at reducere risikoen for omgåelse og snyd med tilskud til energibesparelser.

Det fremgår imidlertid også af lovforslaget, at det må forventes, at de energiselskaber, som reguleringen kommer til at rette sig mod, vil have omkostninger til samkøringen af energisparelserne, og videre at disse omkostninger skal opkræves hos forbrugerne som en afledt erhvervsøkonomisk konsekvens. En del af forbrugerne vil være erhvervs-kunder.

Uanset at den pågældende udgift ifølge lovforslaget må forventes at være af mindre omfang, finder Dansk Gartneri det bekymrende, at elregningen med dette tiltag risikerer at blive dyrere for foreningens medlemmer.

Set i lyset af at udgifterne ikke kan kvantificeres yderligere på nuværende tidspunkt, skal Dansk Gartneri opfordre til, at der i forbindelse med indførelsen af den kommende regulering skabes transparens og klarhed over hvilke erhvervskunder, der risikerer at blive ramt af disse potentielle udgifter, udgifternes indhold og ikke mindst deres omfang.

Med venlig hilsen

Jens Peter Licht

15. december 2017

NOTAT | 15. DECEMBER 2017

**HØRINGSSVAR TIL UDKAST TIL LOVFORSLAG TIL LOV OM
ELFORSYNING, LOV OM AFGIFT AF ELEKTRICITET, LOV OM
NATURGAS, LOV OM VARMEFORSYNING, LOV OM ENERGI-
NET OG LOV OM FREMME AF VEDVARENDE ENERGI**

Energistyrelsen har ved mail af 17. november 2017 anmodet om eventuelle høringssvar til udkast til lovforslag til lov om elforsyning, lov om afgift af elektricitet, lov om naturgas, lov om varmforsyning, lov om energinet og lov om fremme af vedvarende energi.

Sekretariatet for Energitilsynet (SET) fremsender hermed sit høringssvar.

Lovforslagets overskrift

Lovforslagets overskrift angiver, at forslaget bl.a. omhandler en ændring af lov om Energinet. Udkastet indeholder imidlertid ikke forslag til ændringer af denne lov.

Lovforslagets § 1, nr. 13.

Udkastet til lovforslagets § 1, nr. 13 indebærer en ophævelse af den nugældende elforsyningslovs § 27 b. Ophævelsen foreslås med henvisning til, at bestemmelsens indhold reguleres af Kommissionens forordning (EU) 2017/1485 af 2. august 2017 om fastsættelse af retningslinjer for drift af elektricitetstransmissionssystemer [herefter SO GL] art. 92-103.

Det er SET's vurdering, at anvendelsen af artiklerne 92-103 i SO GL, forudsætter identifikation af anlæg, der er relevante for koordinering af afbrydelser.

En sådan identifikation forudsætter godkendelse af metoden fastsat i SO GL artikel 84, stk. 1. Metoden er endnu ikke forelagt til godkendelse.

Det er herefter SET's opfattelse, at det ikke på nuværende tidspunkt er muligt at identificere relevante anlæg for koordinering af afbrydelser.

Det er på denne baggrund ikke muligt på nuværende tidspunkt at vurdere, om bestemmelsen i elforsyningslovens § 27 b i dens helhed vil blive erstattet af bestemmelserne i SO GL.

Regler om markedsmæssighed

SET er enig i, at der er behov for en nærmere regulering af reglerne om markedsmæssighed i lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov

SEKRETARIATET FOR
ENERGITILSYNET

Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby

Tlf. 4171 5400
post@energitilsynet.dk
www.energitilsynet.dk

om varmforsyning i forhold til området for realisering af energispareydelser.

Set finder det således særligt relevant, at udkastet lægger op til at ændre loven, så der gives energi-, forsynings- og klimaministeren bemyndigelser til at fastsætte regler om vurdering af aftalers markedsmæssighed og om fastsættelse af den markedsmæssige pris, herunder regler om metoder til fastsættelse af den markedsmæssige pris, for de aftaler, som de forpligtede virksomheder indgår for at opfylde forpligtelsen til at realisere dokumenterbare energibesparelser.

Set finder det ligeledes særligt relevant, at ministeren kan fastsætte regler om revisionspligt og dokumentationspligtens indhold og rækkevidde samt om sagsbehandling i SET.

De ændringer der følger af udkastets § 1, nr. 26, § 3, nr. 5 og 4, nr. 1 og 2, vedrører Energitilsynet kompetence til at føre tilsyn med aftalers markedsmæssighed.

SET stiller sig i den forbindelse til rådighed for ethvert spørgsmål eller drøftelse i forbindelse med energi- forsynings- og klimaministerens regelforberedende aktiviteter til udnyttelse af udkastets foreslåede bemyndigelser til at fastsætte regler på området.

Navnlig i forhold til udkastets forslag til ændringer af reglerne om markedsmæssighed i lov om varmforsyning har SET en række retssystematiske og lovtekniske spørgsmål.

Som de nugældende bestemmelser om markedsmæssighed § 28 b, stk. 4 og 5, er formuleret, er det alene varmedistributionsvirksomheder, der er underlagt et krav om markedsmæssighed i deres aftaler. Varmedistributionsvirksomheder er efter definitionen i lovens kapitel 7, § 28 a, stk. 2, kendetegnet ved at levere til forbrugere. Det er de samme virksomheder, der er omfattet af energispareordningen, mens varmforsyningslovens prisbestemmelser i kapitel 4 omfatter mange flere virksomheder, herunder de kollektive varmforsyningsanlæg, som alene producerer eller transmitterer varme.

En række energikoncerner har organiseret sig med et selvstændigt varmeproduktionselskab, som sælger varmen til det varmedistributionsselskab, der leverer varme til slutbrugerne, herunder forbrugere. Der er også flere varmetransmissionsvirksomheder, der ikke har distribution til forbrugere.

Såvel varmeprisen fra produktions- og transmissionsvirksomheder som fra distributionsvirksomheder er underlagt prisbestemmelserne i varmforsyningslovens kapitel 4, mens det alene er varmedistributionsvirksomhederne, der i dag er omfattet af bestemmelserne i § 28 b, stk. 4 og 5.

For de øvrige virksomheder omfattet af prisbestemmelserne gælder det, at markedsmæssighed af aftaler er et element i vurderingen af, hvorvidt omkostninger

omfattet af varmemforsyningslovens § 20, stk. 1, er nødvendige, jf. f.eks. Energiklagenævnets afgørelse af 11. marts 2015, j.nr. 1021-13-233-64, om koncerninterne samarbejdsaftaler. Formentlig vil markedsmæssighed også kunne indgå i bedømmelsen af omkostninger omfattet af lovens § 20, stk. 2, selvom denne bestemmelse ikke indeholder et tilsvarende krav om nødvendighed. Umiddelbart er der ingen praksis om spørgsmålet, men det generelle krav om rimelighed af priserne i indgrebsbeføjelsen i § 21, stk. 4, kan potentielt anses for at rumme et krav om markedsmæssighed i lyset af prisbestemmelsernes formål om at beskytte mod for høje varmepriser, som Energiklagenævnet i flere afgørelser har anført.

For at forenkle denne komplicerede reguleringsstruktur foreslår SET som en del af lovforslaget at ændre placeringen og opbygningen af reglerne om markedsmæssighed på varmemforsyningsområdet, så reglerne samles, og sådan at de i forvejen gældende krav om markedsmæssighed også fremgår direkte af lovteksten. Dette vil også bidrage til at skabe klarhed og forudsigelighed for virksomhederne. Samtidig kan det overvejes, om dokumentationskravet i § 28 b, stk. 5, skal udstrækkes til andre virksomheder.

En samlet bestemmelse med kravet om markedsmæssighed, som kodificerer, at det også gælder ud over varmedistributionsvirksomhederne, foreslås indsat i kapitel 4 med prisbestemmelserne, da det netop vedrører adgangen til at indregne de afholdte omkostninger. Bestemmelsen kunne indsættes f.eks. enten som et nyt stk. 18 i § 20 eller som en ny § 20 e og affattes i stil med den eksisterende § 28 b, stk. 4, og forslaget i § 4, nr. 1, til § 28 b, stk. 4, 2. punktum:

I forlængelse af kommentaren om kompliceret opbygning af reglerne i varmemforsyningsloven anbefales det, at lovforslaget forholdet sig til, hvorvidt både forslaget til det nye § 28 b, stk. 4, 2. punktum, og den gældende § 23 b, stk. 7, er nødvendige og i givet fald beskriver forskellene i anvendelsesområde i bemærkningerne.

Umiddelbart gælder § 23 b, stk. 7, generelt for de virksomheder, der ejer anlæg omfattet af loven, og dermed er underlagt prisbestemmelser og anmeldelseskrav i lovens kapitel 4, mens § 28 b, stk. 4, 2. punktum, alene vil gælde for varmedistributionsvirksomhederne.

Enten kan de to bestemmelser sammenskrives til en bestemmelse og - mest optimalt for klarheden - indsættes i kapitel 4 om varmepriser, jf. kommentaren om enklere regler om markedsmæssighed i varmemforsyningsloven. Hvis der ikke foretages en sammenskrivning, bør det muligvis fremgå i § 23 b, stk. 7, at bestemmelsen ikke gælder for aftaler omfattet af §§ 28 a og b. Energitilsynet står gerne til rådighed for nærmere udformning og placering.

- **Grundlaget for økonomisk retsvirkning i varmedistributionsvirksomheder**

Den økonomiske regulering af de ca. 600 varmemforsyningsvirksomheder er væsentlig anderledes end på for de knap 60 virksomheder på el- og naturgasområderne, som reguleres med afgørelser om indtægtsrammer, herunder en

særskilt energispareindtægtsramme. På varmemforsyningsområdet er reguleringen baseret på et system med en samlet varmepris, der skal anmeldes sammen med budgetoplysninger om virksomhedens forventede omkostninger og reviderede priseftersvisninger efter varmeårets udløb om de samlede, faktiske indtægter og omkostninger.

Der gælder således ikke et krav om, at de samlede prisanmeldelser og priseftersvisninger af skal sagsbehandles af Energitilsynet og indgå i en afgørelse/godkendelse. Tværtimod er det fastsat i varmemforsyningslovens § 21, stk. 1 og 3, at en varmepris gyldigt kan opkræves, blot den er anmeldt. Men de anmeldte dokumenter udgør et væsentligt udgangspunkt for at kunne føre tilsyn enten på Energitilsynets eget initiativ eller på baggrund af henvendelser.

Varmemforsyningslovens § 21, stk. 4, er i dag Energitilsynets eneste mulighed for at gøre indgreb i den anmeldte og opkrævede varmepris til dækning af virksomhedens samlede omkostninger, hvis Energitilsynet som led i sit tilsyn finder, der er medtaget omkostninger, som ikke kan indregnes i varmeprisen, fordi de enten ikke er oplyst som omkostningsarter, eller fordi de ikke anses for nødvendige eller rimelige.

Det er derfor Energitilsynets opfattelse, at det vil give en bedre klarhed og forudsigelighed for virksomhederne at tydeliggøre, hvordan manglende overholdelse af markedsmæssighed kan føre til indgreb i priserne efter § 21, stk. 4.

En sådan sammenhæng kan f.eks. skabes ved at kravet om markedsmæssighed indsættes i § 20, som i forvejen er nævnt i § 21, stk. 4, eller ved i § 21, stk. 4, udtrykkeligt at nævne § 28 b, stk. 4/ § 23 b, stk. 7, eller en ny § 20 e.

Af hensyn til forudberegneligheden for virksomhederne og sikkerheden for, at bestemmelsen vil kunne håndhæves, vil indsættelse i lovteksten være at foretrække. Samtidigt finder SET i forhold til § 21, stk. 4, at urimelighed som indgrebsbegrundelse er forbeholdt de forhold, som ikke er reguleret direkte i loven, hvor det i dag er vurderet, at kun overtrædelse af §§ 20-20 c kan begrunde indgreb.

Selvom det er forbundet med en større usikkerhed, kan en sammenhæng mellem § 28 b, stk. 4, og indgrebsbeføjelsen dog også søges understøttet ved i lovbemærkningerne at tilføje f.eks., at:

Omkostninger ud over den skonsmæssigt fastsatte pris efter § 28 b, stk. 4, 2. punktum, vil være urimelige efter § 21, stk. 4.

Samtidig kan det i bemærkningerne understreges, at lovkravet i § 28 b, stk. 4, om at sikre, at forbrugerne højst betaler de markedsmæssige omkostninger over varmeprisen har forrang for f.eks. afskrivningsbekendtgørelsens § 2, hvorefter der kan indregnes driftsmæssige afskrivninger i varmeprisen på grundlag af den konstaterede anlægssum.

For en god ordens skyld bemærkes, at der ikke i loven i dag er skabt en klar sammenhæng mellem manglende dokumentation efter § 23 b, stk. 6, konse-

kvensen i § 23 b, stk. 7, og Energitilsynets mulighed for at påbyde ændringer i den anmeldte pris efter § 21, stk. 4. Bestemmelsen henviser kun til § 20 - § 20 c, ikke hverken den gældende § 23 b eller § 28 b.

- **Præcisering af anvendelsesområdet for markedsmæssighed i varmforsyningsloven**

Hvis det ikke vælges at forenkle opbygningen af markedsmæssighedsreguleringen som foreslået i en tidligere kommentar, udestår som et selvstændigt forhold, knytter der sig uklarhed til i hvert fald to forhold:

- 1) Gælder § 28 b, stk. 4 og 5 alene i forhold til varmedistributionsvirksomheders aftaler om energibesparelser (det er støttet i udtrykkelige formuleringer i forarbejderne, den retssystematiske placering af § 28 b, der i stk. 1-3, handler om energibesparelser, Den retssystematiske placering i lovens kapitel 7, der handler om offentlige forpligtelser for kollektive varmforsyningsanlæg og dermed en anderledes defineret målgruppen end prisbestemmelserne i lovens kapitel 4 samt valget af begrebet "varmedistributørvirksomheder", som kun er en delmængde af de virksomheder, der er omfattet af prisbestemmelserne i varmforsyningsloven, jf. lovens § 20 og § 2),
- eller
- gælder § 28 b, stk. 4 og 5, for alle varmedistributionsvirksomheders aftaler, uanset formål med aftalen? (det er støttet i, at lovteksten ikke indskrænker aftalerne til en delmængde samt i forarbejdernes henvisninger til, at bestemmelserne er tilsvarende til bestemmelserne om markedsmæssighed på el- og naturgasområderne, fordi de gælder generelt for de omfattede selskabers aftaler).

Uklarheden kompliceres yderligere af, at der på varmeområdet ikke er sammenfald mellem, hvordan omkostninger, som har en berøring med energispareområdet, kategoriseres i forhold til budgetterne ved prisanmeldelse og priseftervisning efter varmforsyningsloven og den tilhørende anmeldelsesbekendtgørelse, og hvordan energispareomkostninger opgøres i forhold til energisparebekendtgørelsens regler, jf. energisparebekendtgørelsens § 26, stk. 1 og 2.

Lovændringen kan eventuelt tydeliggøre både bestemmelsernes anvendelsesområde og forholdet til indregningsberettigede omkostningerne i prisanmeldelser og priseftervisninger.

- **Adgang til at fastsætte konsekvenser af manglende dokumentation**

I forhold til lovforslagets § 4, nr. 2, bør det være helt tydeligt, om ministeren:

- Alene kan fastsætte regler om dokumentationskrav uden retsfølge/konsekvens, sådan som loven også umiddelbart fremstår i dag, eller

- også vil kunne introducere en selvstændig retsfølge af, at virksomheden ikke efterlever de gældende/nye krav om dokumentationspligt.

– **Synergi mellem revisionskrav, priseftervisning og kvalitetssikring**

Det fremgår af lovforslaget, at ministeren får bemyndigelse til at fastsætte regler om, at revisor har pligt til hvert år at undergive dokumentationen [for markedsmæssighed af de omfattede aftaler] revision. Endvidere kan ministeren fastsætte regler om, hvilke tiltag revisor skal foretage for at kunne vurdere markedsmæssigheden (f.eks. ved funktionsanalyse m.v.) og revisor skal afgive erklæring om, at dokumentationen opfylder de fastsatte krav.

Lovforslaget omtaler ikke, om denne revision kan eller bør udføres i forbindelse med virksomhedernes priseftervisning efter varmemforsyningslovens § 21 og anmeldelsesbekendtgørelse udstedt af Energitilsynet. På varmeområdet omfatter priseftervisningen alle de omkostninger, der indgår i grundlaget for den samlede varmepris, og priseftervisningen skal ledsages af en erklæring fra revisor.

Ud fra et hensyn til at mindske virksomhedernes byrder og for at skabe sammenhængen til den varmepris, Energitilsynet i givet fald kan gøre indgreb i, vil det være nærliggende at sammentænke disse regelsæt på varmeområdet, når den nærmere udmøntning skal fastlægges.

– **Undgå tvivl om, hvorvidt det er varmeprisen eller den privatretlige aftale, som reguleres**

For en god ordens skyld bør det også tydeliggøres, at det ikke er den privatretlige aftalte pris mellem varmedistributionsvirksomheden og dennes aftalepart, som reguleres af bestemmelsen, men adgangen til at indregne omkostningen ved sådanne aftaler i varmeprisen. De nuværende formuleringer af de to sidste afsnit i de specielle bemærkninger til § 4, nr. 1, kan læses som om, det er den privatretlige aftale, der reguleres, hvilket ville være en nyskabelse bl.a. i forhold til det eksisterende anvendelsesområde for varmemforsyningslovens kapitel 4.

Andre kommentarer:

Varmemforsyningsloven har med mange løbende ændringslove fået en lang række bestemmelser ud over indholdet i den seneste hovedlov fra 1981. Det er muligt, at en redigering og udstedelse som en ny hovedlov i sig selv er hensigtsmæssig i form af større klarhed og forudsigelighed.

Eventuel eftersendelse:

For så vidt angår mere detaljerede retssystematiske og øvrige bemærkninger vedrørende reglerne om markedsmæssighed vil SET eftersende sådanne bemærkninger.

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Sendt til: ens@ens.dk, szp@ens.dk med kopi
til jm@jm.dk

15. december 2017

Datatilsynet
Borgergade 28, 5.
1300 København K

CVR-nr. 11-88-37-29

Telefon 3319 3200
Fax 3319 3218

E-mail
dt@datatilsynet.dk
www.datatilsynet.dk

J.nr. 2017-112-0802
Dok.nr. 455422
Sagsbehandler
Lise Fredskov
Direkte 3319 3228

Vedrørende høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om afgift af elektricitet, lov om naturgasforsyning, lov om varmforsyning, lov om Energinet.dk og lov om fremme af vedvarende energi

Ved brev af 17. november 2017 har Energistyrelsen sendt ovenstående udkast i høring og anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger.

Datatilsynet har noteret sig, at de pågældende behandlinger falder under databeskyttelsesforordningen¹, som finder anvendelse fra den 25. maj 2018, da lovforslaget forventes at træde i kraft juli 2018.

1.1. Ad § 1, nr. 7 Videregivelse og samkøring

Det følger af lovforslagets § 1, nr. 7, at der i § 22 i lov om elforsyning påtænkes indsat 2 nye stykker:

"Stk. 5. En netvirksomhed skal sikre, at oplysninger om netvirksomhedens realiserede energibesparelser én gang årligt videregives og samkøres med oplysninger om realiserede energibesparelser fra netvirksomheder, fra distributionsselskaber, jf. lov om naturgasforsyning og fra varmedistributionsvirksomheder, for at kontrollere om den samme realiserede energibesparelse tilskrives mere end en gang.

Stk. 6. Energi-, forsynings- og klimaministeren kan fastsætte regler om den årlige videregivelse og samkøring af oplysninger om realiserede energibesparelser, herunder, at netvirksomheder, distributionsselskaber, jf. lov om naturgasforsyning, og varmedistributionsvirksomheder samlet skal sikre samkøringens gennemførelse."

Det følger desuden af lovforslagets §§ 3, nr. 1 og 4, nr. 2 at der i § 14 i lov om naturgasforsyning og i § 28 b i lov om varmforsyning påtænkes indsat tilsvarende bestemmelser for henholdsvis naturgasdistributionsselskaber og varmedistributionsvirksomheder.

Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget i afsnit 1 fremgår det, at energiselskaberne med lovforslaget får en pligt til at sikre samkøring af data

¹ Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) 2016/679 af 27. april 2016 om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger og om ophævelse af direktiv 95/46/EF (generel forordning om databeskyttelse)

for energispareprojekter, således at det sikres, at den samme energibesparelse ikke tæller med to gange og udløser to tilskud.

Hertil fremgår det flere steder af de almindelige bemærkninger til lovforslaget i afsnit 3.4.1 og 3.4.2 samt de særlige bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 7, § 3, nr. 1 og § 4, nr. 2, at formålet med energiselskabernes videregivelse og samkøring er at kontrollere, at den samme realiserede energibesparelse kun tilskrives et energiselskab én gang.

Det står ikke umiddelbart Datatilsynet klart, hvorvidt formålet er at kontrollere, at en realiseret energibesparelse kun er tilskrevet et energiselskab én gang, eller at kontrollere om en person, enkeltmandsvirksomhed eller juridisk person har fået udbetalt mere end ét tilskud for den samme realiserede energibesparelse.

Datatilsynet skal derfor opfordre til, at Energistyrelsen præciserer dette i lovforslaget.

Datatilsynet har dog taget til efterretning, at Energistyrelsen vurderer, at der er tale om en samkøring i kontroløjemed.

1.1.2. Det følger af lovforslagets § 1, nr. 7, § 3, nr. 1 og § 4, nr. 2, at der skal ske udveksling af oplysninger til brug for samkøringen. Der er ikke umiddelbart nogen begrænsning i, hvem der kan videregive oplysninger og til hvem, der kan videregives oplysninger.

Det følger af databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, c), at behandling af personoplysninger skal være tilstrækkelige, relevante og begrænset til, hvad der er nødvendigt i forhold til de formål, hvortil de behandles (dataminimering).

Datatilsynet finder ikke, at en samkøring hos alle energiselskaber vil være i overensstemmelse med ovenstående princip. På den baggrund skal Datatilsynet anbefale, at Energistyrelsen nærmere overvejer, hvordan den omhandlede samkøring skal foregå, og at dette afspejler sig i både bestemmelsen og bemærkningerne.

Datatilsynet har noteret sig, at det i de almindelige bemærkninger til lovforslaget i afsnit 3.4.1. er bemærket, at samkøring i kontroløjemed efter databeskyttelsesforordningen vil skulle leve op til de almindelige principper og regler om behandling. Det bemærkes desuden, at da samkøring i kontroløjemed per definition vil være en indgribende behandlingssituation, vil sådan behandling dog skærpe opmærksomheden på kravene i blandt andet databeskyttelsesforordningens artikel 5 om principper for behandling af personoplysninger, herunder proportionalitetsprincippet.

Datatilsynet skal i den forbindelse pege på vigtigheden af, at antallet af personer, som er beskæftiget med sammenstilling og samkøring i kontroløjemed, begrænses mest muligt.

Datatilsynet skal endvidere anbefale, at lovforslag nr. L 68 til lov om supplerende bestemmelser til forordning om beskyttelse af fysiske personer i forbindelse med behandling af personoplysninger og om fri udveksling af sådanne oplysninger (databeskyttelsesloven) inddrages i bemærkningerne.

1.1.3. Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget fremgår det endvidere af afsnit 3.4.2., at:

"3.4.2 Ministeriets overvejelser og den foreslåede ordning

Databehandleren efter forordningen være den virksomhed, som energiselskabet sender sine oplysninger til med henblik på samkøringen. Samkøringen hos databehandleren udøves efter instruktion og aftale med den dataansvarlige netvirksomhed, naturgasdistributionsselskab eller varmedistributionsvirksomhed."

Der står ikke tilsynet klart, hvem der hentydes til, når "databehandler" nævnes i ovenstående afsnit. Datatilsynet skal anbefale, at det klargøres, hvem der hentydes til. Generelt skal tilsynet anbefale, at det tydeligere fremgår af bemærkningerne, hvilken konstruktion der ønskes ved den omtalte samkøring.

1.1.4. Det fremgår videre af de almindelige bemærkninger af afsnit 3.4.2., at:

"Når et energiselskab videregiver personoplysninger angående selskabets realiserede energibesparelser med henblik på samkøring i kontroløjemed, behandles oplysningerne i forbindelse med videregivelse og samkøring til et andet formål, end det formål oplysningerne er indsamlet til at varetage. Energiselskabet indsamler således personoplysningerne med henblik på at kunne identificere de pågældende realiserede energibesparelser, med henblik på at kunne udbetale tilskud til realiseringen og sikre dokumentation for hvilket energiselskab, der skal tilskrives en given energibesparelse. Når energiselskabet videregiver og samkører personoplysningerne, så sker det med henblik på at kontrollere, at den samme realiserede energibesparelse kun tilskrives et energiselskab én gang.

Det følger af forordningens artikel 6, stk. 4, 2. led, at den dataansvarlige, bl.a. på baggrund af "testen" i litra a-e, kan foretage en vurdering af, hvornår en viderebehandling er forenelig med det formål, som personoplysningerne oprindeligt blev indsamlet til.

Det fremgår af forordningens artikel 6, stk. 4, 2. led, litra a-e, og præambelbetragtning nr. 50, 1. afsnit, 5. pkt., at for at afgøre om et andet behandlingsformål er foreneligt med det formål, som personoplysningerne oprindeligt blev indsamlet til, skal den dataansvarlige bl.a. tage hensyn til enhver forbindelse mellem det formål, som personoplysningerne er indsamlet til og formålet med den påtænkte viderebehandling, den sammenhæng, hvori personoplysningerne er blevet indsamlet, navnlig med hensyn til forholdet mellem den registrerede og den dataansvarlige, personoplysningernes art, navnlig om særlige kategorier af personoplysninger behandles, jf. artikel 9, eller om personoplysninger vedrørende straffedomme og lovovertrædelser behandles, jf. artikel 10, den påtænkte viderebehandlings mulige konsekvenser for de registrerede og tilstedeværelse af fornødne garantier, som kan omfatte kryptering eller pseudonymisering.

Hvis en behandling således – på baggrund af ”testen” – ikke er uforenelig med det oprindelige behandlingsformål, kan behandlingen lovligt ske på baggrund af og inden for rammerne af det oprindelige hjemmelsgrundlag f.eks. artikel 6, stk. 1, litra f. Dette kommer også til udtryk i præambelbetragtning nr. 50, 1. afsnit, 2. pkt., hvoraf det følger, at i dette tilfælde kræves der ikke andet retsgrundlag end det, der begrundede indsamlingen af personoplysningerne.

Det bemærkes, at det følger af forordningens artikel 13, stk. 3, og artikel 14, stk. 4, om oplysningspligt, at hvis den dataansvarlige agter at viderebehandle personoplysningerne til et andet formål end det, hvortil de er indsamlet, skal den dataansvarlige, forud for denne viderebehandling give den registrerede oplysninger om dette andet formål og andre relevante yderligere oplysninger, jf. henholdsvis artikel 13, stk. 2, og artikel 14, stk. 2.

En eventuel viderebehandling til nye formål, hvis den ikke bygger på samtykke eller er bestemt i EU-retten eller medlemsstaternes nationale ret, skal derfor leve op til den ovenfor omtalte ”test”. Anvendelsen af denne test forudsætter i udgangspunktet en konkretiseret vurdering.

Som angivet ovenfor er formålet med at indhente personoplysningerne hos f.eks. en tilskudsmodtager i første omgang primært at sikre identifikation af den realiserede energibesparelse, herunder identifikation af hvem, der skal modtage et tilskud for realiseringen af energibesparelsen. Indhentelsen af disse personoplysninger har således til formål at sikre kontrol med hvilke energibesparelser, der tilskrives hvilke energiselskaber. Videregivelse og samkøring af samme personoplysning i kontroløjemed har til formål at sikre, at den samme energibesparelse kun tilskrives et energiselskab én gang.

I forhold til anvendelsen af den omtalte test på genanvendelse af personoplysninger om realiserede energibesparelser må formålet med genanvendelsen af personoplysningerne i forbindelse med videregivelse og samkøring ikke være uforeneligt med formålet med indhentelsen. Det forudsættes med lovforslaget, at en sådan genanvendelse ikke har et formål, der er uforeneligt med indhentelsen af oplysningerne. Både indhentelsen og genanvendelsen af oplysningerne har således til formål at sikre kontrol med hvilke energibesparelser, der tilskrives hvilke energiselskaber. Det forudsættes således, at dette formål ikke er uforeneligt med det formål at sikre, at den samme energibesparelse kun tilskrives et energiselskab én gang.”

Det står ikke Datatilsynet klart hvorfor ovenstående afsnit er medtaget, når - som det også er nævnt i ovenstående afsnit - testen ikke skal foretages, hvis behandlingen bygger på national lovgivning.

1.2. Generelle bemærkninger

1.2.1. Datatilsynet har noteret sig, at det fremgår af de almindelige bemærkninger til lovforslaget, at behandling af personoplysninger efter forslaget skal ske under iagttagelse af databeskyttelsesforordningen, som finder anvendelse fra den 25. maj 2018, da lovforslaget forventes at træde i kraft juli 2018.

Det fremgår i den forbindelse af de almindelige bemærkninger til lovforslaget af afsnit 3.4.2, at databeskyttelsesforordningen – på tidspunktet for den foreslåede lovændrings ikrafttræden 1. juli 2018 – tillige er trådt i kraft.

Datatilsynet skal hertil bemærke, at databeskyttelsesforordningen blev endeligt vedtaget den 14. april 2016 og er trådt i kraft. Forordningen finder anvendelse fra den 25. maj 2018.

1.2.2. Af de særlige bemærkninger til lovforslagets § 1, nr. 7, § 3, nr. 1 og § 4, nr. 2 fremgår det, at det for ikke at foretage unødigt samkøring af oplysninger om realiserede energibesparelser forudsættes, at netvirksomhederne, naturgasdistributionsselskaberne og varmedistributionsvirksomhederne samlet set alene foretager én årlig samkøring, og at dette skyldes hensynet til databeskyttelsesdirektivets krav om proportionalitet i behandlingen af personoplysninger.

Datatilsynet skal i den forbindelse bemærke, at det vil være mest korrekt, at henvise til dataminimeringsprincippet i databeskyttelsesforordningens artikel 5, stk. 1, litra c, idet lovforslaget forventes at træde i kraft, efter at databeskyttelsesforordningen finder anvendelse.

2. Afsluttende bemærkninger

Datatilsynet skal for en god ordens skyld bemærke, at det følger af persondatalovens § 57, at der ved udarbejdelse af bekendtgørelser, cirkulærer eller lignende generelle retsfor skrifter, der har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger, skal indhentes en udtalelse fra Datatilsynet.

Datatilsynet forudsætter, at tilsynet bliver hørt over eventuelle bekendtgørelser, der skal udstedes i medfør af loven, i det omfang disse har betydning for beskyttelse af privatlivet i forbindelse med behandling af personoplysninger.

Datatilsynet står gerne til rådighed, hvis ovenstående giver anledning til spørgsmål.

Kopi af dette brev er sendt til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Lise Fredskov

Suzan Pødenphant

Fra: Signe Nyholm-Hansen <snh@co-industri.dk>
Sendt: 14. december 2017 10:21
Til: Energistyrelsens officielle postkasse
Cc: Suzan Pødenphant
Emne: SV: Høring over udkast til lov om ændring af lov om elforsyning m.v. - frist 15. december 2017

CO-industri bekræfter modtaget høring. Vi skal i den forbindelse meddele, at vi ikke agter at afgive høringssvar i det aktuelle emne.

M.v.h.
f./ Henrik Jensen

Med venlig hilsen

Signe Nyholm-Hansen
Kontorassistent

Det er os med overenskomster og faglige fællesskaber

CO-industri

Mølestien 7, 3.
2450 København SV
Telefon dir.: +45 33 63 80 38
Telefon: +45 33 63 80 00
snh@co-industri.dk

Fra: Suzan Pødenphant [<mailto:szp@ens.dk>]
Sendt: 17. november 2017 16:11
Til: Suzan Pødenphant <szp@ens.dk>
Emne: Høring over udkast til lov om ændring af lov om elforsyning m.v. - frist 15. december 2017

Til høringsparterne

Hermed sendes udkast til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om afgift af elektricitet, lov om naturgasforsyning, lov om varmemforsyning, lov om Energinet.dk og lov om fremme af vedvarende energi i høring.

(Styrkelse af rammerne for overvågning af elforsyningssikkerhed og for fastsættelse af elforsyningssikkerhedsniveauet, ophævelse af bestemmelser som følge af EU-netregler, flytning af ansvar for måling af elektricitet hos elforbrugere direkte tilsluttet transmissionsnettet, samkøring af oplysninger om realiserede energibesparelser, markedsmæssige vilkår i aftaler om energibesparelser og hjemmel til foretage kabellægning på udvalgte strækninger i naturområder og bymæssig bebyggelse m.v.).

Høringen er offentliggjort på Høringsportalen <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/61296>, og høringsdokumenterne er vedhæftet denne mail.

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K
Att.: Chefkonsulent Suzan Pødenphant

Pr. e-mail: ens@ens.dk; cc: szp@ens.dk

12. december 2017

**Høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om elforsyning,
lov om afgift af elektricitet, lov om naturgasforsyning, lov om varmemeforsyning,
lov om Energinet.dk og lov om fremme af vedvarende energi**

Tak for muligheden for at kommentere udkastet.

Vi har ingen bemærkninger af revisions- eller regnskabsmæssig karakter.

FSR – danske revisorer
Kronprinsessegade 8
DK - 1306 København K

Telefon +45 3393 9191
fsr@fsr.dk
www.fsr.dk

CVR. 55 09 72 16
Danske Bank
Reg. 4183
Konto nr. 2500102295

Med venlig hilsen

Jeanette Staal
formand for FSR – danske revisorer
Forsyningsarbejdsgruppe

Mads Heldbo Jensen
student